

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9—11
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 84 (952) szám. * Péntek, 1935 április 12

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A nyelvhasználati szabadságjog kérdése a szenátusban

Binder Vilmos németpárti szenátor történelmi indokolásokkal szállt síkra az ország népei nyelvjoga érdekében
A belügyminiszter elutasította a „félhivatalos” nyelvek intézményét

Bucuresti. Saját tud. Lapunk tegnapi számában röviden jeleztük, hogy a szenátus a közigazgatási törvény részletes vitája során visszautasította Binder szász szenátor politikai jellegű módosító indítványait. Ezeket a visszautasításokat egyik-másik szakasznál nagyobb vita előzte meg, amelyek közül lapzártakor adott jelentésükben ismertettük Bindernek a kisebbségi lelkészek tanácsstagságára vonatkozó érvelését.

A szász szenátor a javaslat 11-ik szakaszának vitájánál különös érdekességű beszédet mondott, amelyet most a gyorsírói jegyzetek alapján ismertetünk.

Első kísérlet a nyelvkérdés közigazgatási szabályozására.

Követelte ama rendelkezés törlését, hogy csak az választható meg tanácsstagnak, aki románul írni, olvasni tud. Rámutatott arra, hogy ez a szakasz szoros kapcsolatban áll a 135. és 165-ik szakasszal, amelyek előírják, hogy a tanácskozási nyelv az összes közigazgatási tanácsokban a román és hogy azt a tanácsot, amelyben más nyelven is beszélnek, felosztatják.

Ezzel az intézkedéssel, — mondotta Binder, — elsősorban történt kísérlet a nyelvkérdésnek a közigazgatásban való szabályozására. Az eddigi javaslatok és törvények nyitva hagyták ezt a kérdést, abból a megfontolásból indulva ki, hogy az anyanyelv használatának az ügye csak általános kisebbségi törvény által szabályozható. Ezt a rendelkezést tehát a jelen javaslatból is törölni kell. A javaslat ugyanis ellentétben áll az érvényben levő törvényekkel és az általános emberi joggal. Egy állampolgár sem fosztható meg az alkotmány és a békeszerződés szerint attól a jortól, hogy a közigazgatásban anyanyelvét használja.

Nekünk, — mondotta Binder, — kisebbségeknek mindig megvolt ez a jogunk és azt mindig gyakoroltuk is. És pedig egészen biztosan nem a közigazgatás kárára. Utalok arra, hogy a román népnek, mikor Erdélyben és Bucoviában kisebbségi volt, joga volt minden közigazgatási tanácsban és a hatóságokkal való érintkezésben is, anyanyelvét használni. (Zaj, közbekiáltások). És hogy a román nép annakidején elszántan és szívósan szembeszállt minden kísérlettel, amely ezt a jogot korlátozni akarta.

A szónok ezután utalt a magyar kisebbségi törvény egyes intézkedéseire, de szavait minduntalan zajos közbeszólások nyomták el. — Az említett magyar törvényre vonatkozó javaslatot, — folytatta a szász szenátor, — a román képviselők a magyar parlamentben rendkívül hevesen támadták, mert azt nem

találták elegendőnek, noha ez a javaslat az anyanyelv használatát nemcsak a közigazgatásban, hanem az igazságszolgáltatásban is lehetségessé tette. Vegyék egyszer, uraim, a fáradságot maguknak és lapozzanak népük magyarországi történetében és akkor látni fogják, hogy a román nép 1868-ban, mikor az említett törvény készült, amely törvény 1918-ig érvényben volt s azt a kormányzótanács is érvényben tartotta, ezzel, mondom, a román nép nem volt megelégedve és olyan megyebeosztást követelt, hogy a megyékben a kisebbségek nagy többséghez jutván, az ő nyelvük hivatalos nyelv legyen ott.

Dr Binder felolvasta a törvénytervezet egy részét, amelyet a román képviselők a magyar országgyűlésen a kisebbségi törvényjavaslat vitája során beterveztettek.

A szenátus folyton közbeszólásokkal zavarta ezt a felolvasást és a türelmetlenebb sze-

A belügyminiszter válaszol: Az egységes nemzeti állam címén kizártnak mondja a népkisebbségek nyelvjogát

Inculet válaszolt a német szenátor beszédére.

Kétségtelen, — mondotta, — hogy mindnyájan alá vagyunk vetve a békeszerződések rendelkezéseinek. A kisebbségi jogokat az alkotmány is biztosítja. Románia azonban egységes nemzeti állam. Sajnálom tehát Binder úr, de ebben az államban félhivatalos nyelvek használata nem lehetséges. Itt csak egy hivatalos nyelv lehet és ez a román nyelv.

A rendeletörvények jóváhagyása során Jorga professzor kérdést tesz az alkotmány módosításáról s a szenátus megszüntetéséről

A szenátusban szerdán délután és este a rendeletörvények ratifikálásáról szóló javaslatot tárgyalták. A vita során Jorga a következő érdekes kérdést intézte a kormányhoz:

Egy idő óta mindenféle hírek járnak politikai körökben az alkotmány módosításáról és kaland-kormány megalakításáról. Beszélnek arról is, hogy Mihalache rövidesen megszünteti a szenátust, hogy mi itt halálra vagyunk ítélve és testületi szenátus lép helyünkbe. Azt hiszem, a közvélemény megelégette a politikai kalandokat. Szeretném tehát, ha a miniszterelnök úr felvilágosítást adna nekem.

Sajnos, a miniszterelnök úr ritkán tisztel meg bennünket jelenlétével, még ritkábban,

nátorok követelték, hogy ne olvasson tovább. Binder azonban nem hagyta zavarni magát és felolvasta az 1905. évi sibiui román nemzeti értekezlet határozatát is.

Mit kívánt az 1905-ik évi erdélyi román nemzetgyűlés.

Ezen a tanácskozáson, — mondotta Binder, — az erdélyi román nép minden vezető embere résztvett.

Itt ismét nagy zaj tört ki. Alig lehetett érteni a szónok szavát és minthogy az elnök is nyugtalanzkodni kezdett, dr Binder így kiáltott fel:

Önök háromszázan vannak akik közül sokan jóval tovább beszéltek, mint én.

Az említett 1905-ik évi román nemzeti értekezlet, — folytatta ezután Binder, — követelte a nemzetiségi törvény teljes végrehajtását és tiltakozott minden olyan törvényhozási kísérlet ellen, amely az anyanyelv használatát a közigazgatásban, a közoktatásban és az igazságszolgáltatásban korlátozza. Erélyesen követelte ez a határozat, hogy a nemzetiségek által lakott vidékeken a közigazgatás az ő anyanyelvükön, az ő soraikból kikerülő és románul tudó tisztviselőkkel történjék.

A házban egyre fokozódott a zaj, mikor Binder olvasni kezdte Vlad Aurélnak, a magyar országgyűlésben elmondott beszédét, amelyben a román politikai tiltakozott azon szándék ellen, hogy a választójog a magyar nyelv tudásától legyen függővé téve.

Attól, — mondotta Vlad, — akit a magyar nyelv nemtudása miatt megfosztanak szavazójogától, csak azért, mert nem tud magyarul, nem követelheti többé az állam az állampolgári köteleességek teljesítését sem.

Azért követeljük, hogy a román hivatalos nyelv az egész közigazgatásban alkalmaztassék és pedig úgy a központi, mint pedig a helyi közigazgatásban. Az osztrák-magyar példáról pedig jobb nem beszélni.

A szenátus ezután elutasította Binder módosító indítványát. A 135. és 165. szakasznál kisebbségi részről újabb felszólalások lesznek a nyelvkérdésben.

mint Bratianu. De ha én kérdeztem valamit Bratianutól, ő mégis csak eljött és válaszolt nekem. Kérem tehát a miniszterelnök urat, hogy a még rendelkezésünkre álló néhány nap alatt jöjjön ide és mondja meg: csakugyan valami kaland küszöbén állunk? Mert miért folytassuk ezt a szenátusosdit, ha úgymint eltörölnék minket?

Igen, mondja meg a miniszterelnök úr, kalandos vállalkozás következik-e? Mert ha igen, akkor kejelettem, hogy vannak még ebben az országban emberek, akik összeállnak az ilyen vállalkozások megakadályozására.

A jelenlevő Lepedatu csak ennyit válaszolt: — A miniszterelnök úr bizonyára felelni fog erre a kérdésre. Kijelenthetem azonban

Minden étkezés után...

.... a kést, villát, kanalat megtisztítjuk. Hát a fogakat? Ezeknek is elmaradhatatlanul szükséges a rendszeres takarítás.

NIVEA fogpasztával

ápolja fogait reggel, este, sőt minden étkezés után is. Ragyogó fehér fogak és tiszta lélegzet tanuskodnak a Nivea-fogpaszta jósgárgól és hatásáról.

BEIERSDORF & Co. S. A. R., BRASOV

máris, hogy nekünk nagyon sok fontosabb dolgunk van, mint olyan kérdésekkel foglalkozni, amelyek izgalom tárgyát képezhetik.

A miniszterelnök felel Jorgának.

Valamivel később megjelent a szenátusban Tatarscu is, hogy résztvegyen a Skoda-szerződés jóváhagyására vonatkozó javaslat vitájában. Kevéssel megérkezése után felszólalt, hogy válaszoljon Jorgának.

— Figyelmessé tettek — mondotta, — hogy Jorga professor megkérdézt bizonyos hírekről és tevékenységeiről, amelyek államsíny elkövetésére lennének folyamatban és amelyek célja elsősorban az alkotmány megvál-

toztatása, a szenátus megszüntetése lenne. Professor ur, ön nálam is jubbán tudja, hogy alkotmányunk szerint az alkotmány megváltoztatását csak az uralkodó, vagy a két törvényhozó testület egyike kezdeményezheti. Tehát

sem az utca, sem pedig a kávéház nem változtathatja meg az alkotmányt mindaddig, amíg mi ülünk ebben a miniszteri széksorban.

— Mindaddig, amíg a miénk lesz a helyzet felelőssége ebben az országban, bárki lenne is olyan kalandos vállalkozás kezdeményezője, amely meg akarná ingatni országunk alkotmányos alapjait, ebben a miniszteri széksorban leküzdhetetlen védőfalra talál.

Binder szenátor nyilatkozatot olvas föl a romániai német lakosság nyelvjogi fenntartására

A nyelvhasználatról szóló 135. szakasz további vitájánál Binder szenátor a következő nyilatkozatot olvasta fel a német párt s Románia német lakossága nevében.

— Tizenhét éven át mindent elkövettünk, hogy mint hűséges állampolgárok becsületesen teljesítsük az alkotmány és törvények által reánk szabott kötelezéseket és nyugodtan várjuk, hogy megadják nekünk azokat a jogokat, amelyeket az alkotmány és a békeszerződésünk számunkra biztosítanak. Uraim, a román nép a népkisebbségeknek az alba-iuliai határozatban azt ígerte, hogy a népkisebbségek közigazgatása saját fiai által, saját anyanyelvükön fog történni. Kérjük, hogy ezt az ígéretet teljesítsék és a nyelvkérdés szabályozását a kisebbségi törvény számára tartsák fenn, amit annyiszor megígérték már nekünk.

— Uraim, ha a jelen törvényjavaslatnak a nyelvhasználatra vonatkozó intézkedései törvényerőre emelkednek, kénytelenek leszünk minden eszközt felhasználni, hogy megvéd-

jük azt, ami számunkra megmaradt, s hogy megkíséreljük megszerezni azokat a leg-alapvetőbb állampolgári jogokat, amelyek minden népkisebbséget megilletnek.

A nyilatkozat utolsó szakasza heves tiltakozást váltott ki a szenátusban. „Fenyegetés”, s hasonló felkiáltások hangzottak el.

A jelenlevő Inculeț belügyminiszter és Iuga alminiszter nem válaszoltak a Binder által felolvasott nyilatkozatra.

Binder módosító indítványt is terjesztett elő. A közigazgatási törvényjavaslat előadója azonban kijelentette, hogy a Binder által benyújtott módosító indítvány nem vehető figyelembe, mert az országban csak egy hivatalos

nyelv lehet, s az a román. Hiába hivatkozik Binder Vlad Aurélna. Ugyanis Vladnak — mondotta az előadó — joga volt követeléseket támasztani a magyar állammal szemben, a románok érdekében, mert a román nép őslakos Erdélyben, a többiek csak letelepedettek.

Binder módosító indítványát ezzel elutasították.

Jorga újból felszólal:

„Az alkotmány megváltoztatását mindnyájan kívánjuk, de más körülmények között”.

Jorga professor viszonzóválaszt mondott a miniszterelnök szavaira. Fejtegette, hogy volt már reá eset, hogy az államrendet utcai mozgalmak, vagy összeesküvők változtatták meg.

— Azután — folytatta, — bizonyos körökben azt állítják, hogy a kormány olyan elemek bevonásával akarja megerősíteni helyzetét, amelyek csak a rend felforgatásával tudnak érvényesülni. Ez engem nyugtalanított. Én is meg vagyok győződve — mondotta a továbbiakban Jorga, — hogy a jelenlegi rendszer nem tökéletesen megfelelő, de a diktatura nem alkalmas államforma. Aztán az alkotmány megváltoztatására csak nyugodt, idegencélú elemektől nem zavart román társadalom vállalkozhatik. A vezető tényezők, elsősorban a korona megkérdésével. Másként ez bűn volna.

— Az alkotmány megváltoztatását mindnyájan óhatjuk, de más körülmények között. Erre az időpont nem alkalmas most, amikor Európa közepén a revans zászlaját lobogtatják. A miniszterelnök válaszából bizonyos ingadozást érzek ki, mintha a koronának, vagy az országgyűlés valamelyik házában volnának ilyen irányú szándékai. Én kívánom, hogy szeretett királyunk jól találja magát abban az alkotmányos berendezkedésben, amelyet dicsőséggel uralkodó elődeitől örökölt és kívánom, hogy azok, akik az alkotmány megváltoztatásának szükségességét hangoztatják, egyelőre ne találjanak sehol meghallgatásra az illetékes helyeken.

A szenátus ezután a Skoda-szerződést tárgyalta.

Már csak pár nap...

amely könnyen az ön jövőjét dönti el,
Az osztálysorsjáték húzása: 1935. április 15.
Még vásárolhat sorsjegyet az
Bd. Regele Ferdinand 11.
Casa Naționala épületében

Banca Ilescu S. A. oradeai fiókjánál

Fra Egidio megszületése

Irta: Nello Vian*

Áprilisi estén, a hosszúra nyúlt munkanapok után jó elbeszélgetni a csendes boltok mélyén, a paloták előtti kőpadokon, a tág és tiszta szabad térségeken, ahol nemsokára felhalmozódik a búza szöke gazdasága s folyhat a csevegés, míg csak az éjszaka le nem zuhan. A boltok zsúfoltan állnak a szép francia posztókkal, a vasalt szekrényekben halkan alusznak a vastag és csengő aranypénzek, a tallérok, a márkák, a forintok, a jászolok előtt pedig holdszarvú, hatalmas és fehér ökrök kérének. A bölcs és jómódú kereskedők, a dolgozók és takarékos iparosok, Assisi városának érett és kalkuláló magisztrátusai, elnyúlva az árnyékban boldog meglepéssel és jogos büszkeséggel gondolkodnak arra a sok tartós és komoly értékre, ami itt polcra-polcra, márkáról-márkára apránként összesodródott s miközben visszaemlékeznek a sok fáradságra és nyugtalanságra, míg mindezt összehalmozták, jólesően gondolkodnak a békés és biztos holnapra.

De 1209. áprilisi éjféli este nem a posztóról, az üzletről és a földről folyt a diskurzus; csóválták a fejüket és morogtak. A városban — úgy látszik — kitört az örület! Assisi egyik leggazdagabb kereskedőjének a fia, kinek apja Franciaországban sok forintot keresett és fon-

* Beato Egidio di Assisi. Brescia Morcelliana

tos személyiség lett a városban (a tömött ereszény ma többet ér a nemességnél és a polgárok nem hajlonganak többé a lovagok előtt), — egy pompázó és különös élet után finom ruháit durva és tépett öltönnel cserélte fel, a vig-baráti kört a leprások és koldusok társaságával és a lovagi kedvtelést a csavargók sorsával.

Kissé különös volt ez a fiú mindig: néha drága ruhákban jelent meg, amikre hitvány rongyok voltak ráfoltozva és azt hirdette mindenkinél, hogy egy nagy királyság ura lett s mesélt álmodásokról, amikben elbűvölő kastélyok és gyönyörűséges madonnák szerepeltek. Máskor, szinte prédálva a pénzt pompás fegyverzetre és nemes paripákra, lovagi kalandra indult a nemes ifjakkal, majd hirtelenül visszatérve Assisibe azt állította, hogy csodálatos látomásai voltak. De a különködés hamarosan örületté fajult! Egész ünnepélyesen, Guido püspök jelenlétében (az assisiek még emlékeznek a jelenetre) lemondott minden örökségéről: az üzletről, a házokról, a földekről s visszaadta atyjának a pénzt és a ruhákat, úgyhogy egész meztelenül maradt. Ettől a naptól kezdve a belpoklosokkal lakott — ott lent San Salvatore kórházánál és saját kezeivel restaurálta a dűledező templomokat, mint San Damiano a kapukon kívül a spelói úton. San Pietrot, mely nem messze a falaktól a domb alatt állott. Sancta Maria della Porciunculától ott lent a síkságon, a Perugiába vezető úton. — követ és kenyeret koldulgatva Isten szerelméért és franciául énekelve, akár-

csak a trubadurok. Assisi bölcs polgárai csóválták a fejüket és gúnyosan röhögtek.

Most azonban kezd a dolog ragályá fajulni! Néhány hét óta paraszti ruhában, egy kötéllel a derekán megjelent Francesco Assisiban és beszélni kezdtek a népek a templomokban: először San Giorgióban, majd San Rufinóban. Végigcsatangolja a város utcáit és azt mondja mindenkinél: „Adjon Isten neked békét.” A zsoldosok, akik háborút esküdtek Perugiá ellen „Assisi városának becsületéért, üdvéért és gyarapodásáért”, a csöcselék, mely minduntalan felszivárogo a városba, örök harcban állván az előkelőkkel, az utálatos és irigy földbirtokosok, akik állandóan pereskednek szomszédaikkal, kezdik megúnni ezt a közzöntést.

De egy Bernardo nevű kereskedő, bölcs és gazdag polgára a városnak, aki Pietro fiát még abból az időből ismerte, amikor az posztó méregetett az üzletben (de ő nem sodródott be lovagi kedvtelésekbe, hanem tartotta magát és a forintokat), hirtelenül éppen ezekben a napokban eladta coldes-bai zöld mezőt, a posztóvégeket az üzletből és elhagyva szép és kényelmes házáat, mely San Gregorio templomának közelében áll, a tömeghez csatlakozott. Lehetett volna belőle bölcs városbíró vagy okos tanácsnok és ő mégis kéregető és csavargó akart lenni. Ugyanazon a napon egy törvénytudó ember, akit mindenki úrnak szólított: Pietro Cataneo is csatlakozott az előbbi kettőhöz. Hiába hallgatott jogot a bolognai egyetemen, az elme-

Befejeződtek a magyarországi választások

A magyar főváros északi kerületében a baloldali pártok kerültek túlsúlyba
Áttekintés az összes választási eredményről

Budapestről jelentik: A főváros északi kerületében befejezték a szavazatok összeszámlálását. A szavazatok a következőképpen oszlanak meg a pártok között:

Szociáldemokraták	22.758
Szabadelvű és demokrata ellenzék (Rassay)	22.131
Nemzeti egység	14.631
Kereszténypárt (Wolff)	13.493
Nemzeti radikális (Rupert)	7.722
Szabad polgári párt (Klár)	2.527
Friedrich pártja	4.223
Nyílaskeresztes	1.584
Kispolgárok pártja (Dinich)	915

Osszesen 92.116

Miután kilenc listát adtak be, az osztószám 10.235 volt. Az osztás eredményeként a mandátumok a következőképpen oszlanak meg:

A szociáldemokratapárt kapott 2 teljes, a Rassay-párt szintén 2 teljes mandátumot. A Nemzeti egység pártja 1 teljes és a legmagasabb töredékszám alapján 1 töredék mandátumot. A Wolff-párt 1 teljes, a Nemzeti radikális párt 1 töredékmandátumot. A Friedrich-párt szintén kapott egy mandátumot a harmadik töredékszám alapján.

Most, hogy már minden kerület eredménye ismeretes (a zalaegerszegi kivéve, ahol csütörtökön van pótválasztás), a pártok erőviszonya, összehasonlítva az 1931. évi választások eredményével a következő:

(A zárjelben az 1931-es eredmények).

Nemzeti egység	169	—	(152)
Független kisgazdapárt	24	—	(14)
Kereszténypárt	14	—	(30)
Pártonkívüli	11	—	(24)
Szociáldemokrata	11	—	(14)
Szabadelvű és demokrata ellenzék	7	—	(7)
Reformnemzedék	2	—	(0)
Nemzeti szocialista	2	—	(0)
Legitimista	1	—	(0)
Agrár ellenzék	1	—	(0)
Nemzeti radikális	1	—	(1)
Keresztény ellenzék	1	—	(2)

Reggeli lapok jelentése szerint az északi kerület kilencedik mandátumát a keresztény párt petícióval támadja meg. A párt ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy a Friedrich-párt, amely 4223 szavazattal kilencedik mandátumot kapta, jogtalanul jutott hozzá, mert a törvény által előírt 5 ezernél kisebb szavazatszámmal rendelkezik. Az 5 ezer érvényes ajánlást sem tudta a választás alkalmával valószínűsíteni, amint az az eredményből világosan kitűnik. Vagyis a kilencedik mandátum jogszerűen a kereszténypártot illetné. Lázár Andor a debreceni mandátumot tartja meg s így Szentesen pótválasztás lesz.

zavarodástól ez sem mentette meg. Ez a három bizarr barát egyik ilyen reggelen bement San Nicoló templomába s háromszor felütötték a misékönyvet, mely az oltáron a könyvtartón állott becsukva, aztán szinte részegen az örömtől, mintha a vén, zsiros és piszkos könyvben valami mesébéli kincset találtak volna meg, elhagyták a templomot. Majd Bernardo köpenybe csavarta a forintokat és aranymárkákat, amiket vagyona eladása hozott s végigcsatant a Assisi utcáit, míg végre San Giorgio piacára jutott. Itt földre dobta a csengő zsákokat, Francesco pedig belemarkolt az aranyhalmazba, mely a déli nap sugarai alatt sárgásan csillogott és kezdte szétszórni a tallérokat. A térségen nagy tömeg koldus gyűlt össze — annyi volt most belőlük az éhség és nyomorúság e szomorú esztendeiben — és az aranyakat hamar szétkapkodták. Assisi kövér polgárai az áprilisi esték árnyékában most erre a sok szétgarult szép forintokra gondolnak és azt tárgyalják, hogy a hatóságoknak kellene a város falai közül kiűzni a bolondokat, — akárcsak a belpoklosokat.

De a falakon kívül, a város környékén is, na leszáll az alkony, sok szó folyik ezekről a dolgokról. A három külön gyakran átvág a földeken, cipelve a kikoldult köveket, amelyekkel a szegény templomokat akarják restaurálni. Olyanok, mintha nem éreznék fáradságot, mert az arcuk csakúgy sugárik a boldogságtól. Koldulni is szoktak Isten nevében, alamiz-

SENKI SEM FEDEZHETI A HUSVÉTI KIADÁSOKAT 200 LEIVEL!

A nagy nap, a feltámadás ünnepe, az öröm napja a husvét, megfelelő ünneplést követel. Az emberek és a természet új ruhát öltenek. Kétszáz leivel megünneplélheti valaki jól a husvétit ünnepeket? **TERMÉSZETESEN, NEM?** De ha 200 leit elkölt, hogy meg-

ujtsa negyed sorsjegyét az Állami Sorsjátékon, vagy 400 leit, hogy új sorsjegyet vásároljon, úgy reménye van arra, hogy a husvétot mint milliómos ünneplhesse.

Eddig az Állami Sorsjáték az egész országban számtalan hajlékba hozott örömet, vigaszt és vigaszt. Miért ne lehetne az Ön hajléka is az ünnep alkalmával ezek között? Panaszkodik? De az új milliómosok miért nem panaszkodtak? **A szerencse nem jön magától és nivatlanul.** Siessen bizalommal elébe. A kulcs, amely az ajtaját nyitja, csakis az

ÁLLAMI SORSJATEK
SORSJEGYE!

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Braşov	"Fortuna" Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia Union
Cernăuţi	Banca Comercială Națională Banca Oehligsser & Horowitz Alfred Noe	Ug. Mureş	Ernest Révész
Cluj	Banca Iliescu	Timişoara	Banca Centrală Banca de Scout Banca Timişoarei

ráért nyújtva fehér és finom kezeiket. A maguk számára csak a legszükségesebbeket tartják meg, néhány falat kenyert s néhány félig rothadt gyümölcsöt s a maradékot szétszórják a szegények között. Félelem nélkül lépnek be a belpoklosok kórházaiba San Salvatornál és San Rufinónál, ahová a törvény zárja ezeket a nyomorult, oszlásnak indult páriákat, alázatosan és irgalmasan kiszolgálják őket, gyógyítják és csokolgatják azokat a sebeket, amelyekből csak úgy csöpög a genny. S ha a földeken járnak, ahol most már magas szárba szökken a búza, Istenről, a lélekről és az evangéliumról beszélnek a parasztnak, közönséges hétköznapi nyelven ugyan, de olyan tüzrel és olyan hévvel, ahogy a damasztba öltözött papok a szószékek magasságából sem tudnak beszélni.

A homályba zuhant terek sarkailban közben szenvedélyes, perzselő dalok szólalnak meg:

Lángra gyújtott a szerelem...

A fiatalok dalolnak úgy, amint hanyatt fekszenek, összekulcsolt kezekkel a fejük alatt és szemük a csillagokkal teleszórt égbe vész.

De az egyik legény nem dalol és nem hallgatja az éneket. Arra gondol, amit mesélni hallott: az assisi kereskedőkre, akik elhagyták a forintokat és a márkákat Isten szerelméért, a francia posztókat egy paraszt gúnyáért, a szép

városi házakat egy elhagyott, rozzant kunyhóért.

A tizennyolcéves Egidiónak jó érzéke és egyszerű, paraszt logikája van. Mind a mai napig ökröket hajtott és ekét eresztett a barna, kemény ugarba; vetett, boronált és aratott; nyáron a búza szökeségében, ősszel a nedvdús szőlőfűrtök véres feketeségében gyönyörködött. De a tele csűrök és a tele kádak, az olajbogyó csillogó halma nem elégtették ki. Gyakran hallotta az öregek szájából a bölcs szavakat: ez is, az is, amaz is, minden csak érdek! Az emberek szívében minden csak idefordul és minden csak itt végződik: némi föld, egy rakás pénz, egy nagy család. A küzdelem érte kemény és az eredmény nem elégíti ki az embert. Egidio úgy gondolja, hogy az emberek elfelejtik a többet a kevésért. Arra gondol, hogyha valamilyik módos parasztnak ezer lírát erő földjeit sikerülne eladni 10 ezer líráért, egy pillanatra sem tanakodnék. Már pedig az égi dolgok a földdel és a jószággal szemben tízszeresen többet érnek: az ember ezt tudja biztosan és mégsem jut el soha az elhatározáshoz, hogy odaadja ezeket amazokért. Egidio tiszta logikája lassanként eljut a felfedezésre, hogy az emberek nem azt cselekszik, amit hisznek, nem azt gyakorolják, amit mondanak. S e durva ellenmondás megrendíti az ő primitív lelkét. De íme, itt vannak ezek az assisi kereskedők, akik szösz szerint megvalósítják az evangéliumot. S neki úgy tűnik fel, hogy végre-valahára megtalálta azokat az embereket,

Wurst utóda cég

A legjobb és legolcsóbb fűszer- és csemege-kereskedés
Oradea, Blv. Regele Ferdinand 7b.

Husvétii beszerzési forrás,

ahol 1 kg. mazsola 80 lei, 1 kg. dióbél 40 lei, 1 kg. 0-ás liszt 8 lei, 1 kg. darált mák 20 lei. Mogyoró, mandula, Vinga főzőcsokoládé még a régi árban. Allandóan friss Lica tortalapok a legolcsóbban. Valódi aradhegyaljai borok: új-rizling 16 lei, ó-rizling 20, fuemint 26 lei, ménesi vörös 36 lei. Nagyobb vételnél árengedmény.

Dr Némethy Gyula ünneplése névnapja alkalmából

Dr Fiedler István püspök és a Katolikus Kör üdvözlése

Gyula napján minden esztendőben utnak ered a város intelligenciája a Káptalan-sor felé, hogy szeretettel vegye körül s újólag biztossítsa arról a nagyrabecsülésről és tiszteletéről dr Némethy Gyula pápai prelátus kanonokot, amellyel viseltetik iránta e város minden polgára.

Elsőnek mindig a *Katolikus Kör* választmánya jelenik meg minden évben, hogy odaadó rajongással fejjeze ki jókívánságait nagy-névű egyházi elnökének.

Csütörtökön déli 12 órakor a Katolikus Kör választmányának küldöttsége sorakozott a kör helyiségében és dr Markovits Manó ny. főispán elnök vezetése alatt vonult föl dr Némethy Gyula lakására. A küldöttségben megjelentek: dr Lestyán Endre prelátus plébános, Brószell Lajos apát, c. kanonok, Kovács Kándid, a premontrai rend perjele, dr Cziffra Kálmán ny. főispán, Páter Hencz Aurél, dr Gyöngyössy István ny. várm. főügyész, Horváth Árpád vezérigazgató, Oswald Pál, a Kath. Legényegylet igazgatója, dr Krüger Jenő püspökségi ügyész, dr Kaczián Kálmán ügyvéd, dr Barthos Gyula ügyvéd, a Magyar Párt jogtanácsosa, Belámyi Imre főmérnök, dr Völgyi Gábor ügyvéd, Mártonffy Zoltán banktisztviselő, Várady István ny. tanító, Halmos András kántortanító, Pribék Imre ny. postatanácsos, Dévald László volt ipartestületi főtitkár, Bobobvsky János, a kör gondnoka és az ifjusági szakosztály küldöttsége.

Dr Markovits Manó, a Kath. Kör világi elnöke üdvözölte dr Némethy Gyula prelátust képekkel gazdag, nemesen cizellált beszéddel, Isten áldását kérve munkásságára, életére.

Az üdvözlő beszédre dr Némethy Gyula gyönyörű beszéddel válaszolt és többek között a következőket mondotta:

... Az apostoli lelkű főpap, Mailáth erdélyi püspök — kezdte beszédét — ha azt kérdezik tőle: hogy van, azt szokta felelni: még min-

akik határozottabbak nálánál s akik valóra váltják az ő ideálját, élik az ő álmát.

A langyos, lágy levegőben, mely mámoros a nyíló rózsák illatától, mégegyszer felcseng a perzselő ének:

Lángra gyújtott a szerelem...

S hajnalban (egy álmatlan éjszaka után, melyben emlékek, sugárzó öröm és sötét szomorúság kergetőzik) Egidio neki indult Assisi utcáinak. Szent György napja volt és a város éppen készülődni kezdett a lovagok és fegyveres emberek ünnepére. A Sementone-téren magas zászlórudakon vörös, sárga és kék jelvények lobogtak. Egidio fantáziáját megrohanták a lovagi álmok (ezekben az években a parasztság is tudtak Orlandóról és Olivieróról) és úgy érezte, hogy neki is végre kell hajtani nem-sokára valami lovagi játékot, hogy az aranyérmét kiérdemelje. Az ünneplőbe öltözött San Giorgio templomában misét hallgatott, majd a Porto Nuován keresztül kilépett a városból. Nem tudta pontosan, hol tartózkodik a három bűnbánó, de valaki mégis útbaigazította San Damiano temploma és a belpoklosok kórháza felé. És itt a Rivotortonál egyszer csak kilépett az erdőből egy alacsony emberke: — Francesco volt!

És Egidio rajongva borult lábaihoz, amelyek egykor úgy lesznek átlýugatva, mint Krisztus lábai.

Fordította: Nyisztor Zoltán.

dig jobban, mint megérdemlem. Ha ő így beszél, mit mondjak én?"

Azután így folytatta:

„Vergilius Aeneisenek 6-ik énekében azt írja, hogy a többi nemzetek talán több életet lehettek márványba, bronzba, mint a római, talán jobban kutatták a csillagok járását, de te római arra vagy hívatva, hogy uralkodjál a világ fölött És a római világbirodalom mégis végetért. A Genezáreth tava mellett háromszor megkérdezte Jézus Pétert és ő háromszor biztosította szeretetéről, mire rábízta juhait, az ő nyájának őrzését. S ez a szegény halász elment a világ fővárosába, amikor a római birodalom hatalmának tetőpontján volt és fejjel lefelé keresztre feszítette magát... Az első pápák az életüket adták hitükért, vérük öntözte Róma tereit... Egy nem is katolikus, hanem szabadkőműves ujság azt írta, hogy áldott emlékeztű X. Pius pápa abba halt meg, hogy nem tudta megállítani a világháború kitérését. És a mi pápánk XI. Pius, aki a világháború alatt Varsóban pápai nuncius volt, mikor az orosz seregek Varsóhoz közeledtek s egész Varsó menekült, ott maradt a helyén s teljesítette tovább kötelességét. A győzelem után a városi képviselőtestület meghajtotta előtte zászlaját. ... A Szentatya akarata, hogy a katolikus akcióban résztvegyünk.“

Hogyan vehetjük igénybe a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási kedvezményét?

Budapestről jelentik: A budapesti sajtóban állandóan visszatérő híradások láthatók, amelyekből meg tudjuk, hogy a magyar ipar árumintá-vásárját május 3-án nyitják, hogy a vásáron ez évben újból fokozottan vonulnak fel a kiállítók, hogy a vásár területe is megnagyobbodott és hogy a látogató közönség a vásárigazolvány alapján az évben egy teljes hónapig utazhat 50 százalékos utazási kedvezménnyel.

Tekintve, hogy a Nemzetközi Vásárra a mi lapunk olvasói is tömegesen fel szoktak utazni, munkatársunk felkereste a vásár rendezőségét, hogy megtudja milyen feltételek érvényesek azok számára, akik a kedvezményt igénybe óhajtják venni, de a külföldről utaznak Budapestre.

Megtudtuk, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványai 26 országban biztosítanak utazási kedvezményt, amelynek feltételei azonban országról-országra változnak. Felsoroljuk itt azokat a kedvezményeket, amelyek az egész magyar nyelvterületén elterjedt lapunk olvasóit érdekelhetik.

Elkezdjük a magyar kedvezménnyel, amely lényegileg két részből áll. Magyarországon a vásárigazolvánnyal április 23-tól május 13-ig lehet Budapestre utazni, visszafelé ugyanez a kedvezmény május 3-tól május 23-ig érvényes. A kedvezmény mértéke mind a két esetben külön-külön 50 százalék. A vásárigazolvány vizummentes határátlépésre is jogosít.

Csehszlovákiában 33 százalékos utazási kedvezmény áll a vásárigazolvány alapján rendelkezésre. A kedvezmény úgy az oda-, mint a visszautazásra szól. Érvénye április 24-én kezdődik és május 22-ig bezárólag tart.

Románia csak a visszautazásra érvényes 50 százalékos jegykedvezményt ad. A kedvezményt azok vehetik igénybe, akik április 27-től kezdve utaztak Budapestre, vásárigazolványukat ennek igazolására az indulási állomás jegypénztáránál lebélyegezték és május 3-19 között utaztak vissza az eredeti indulási állomásra. A visszautazásnál fel kell mutatni a felutazásnál az ország-határig váltott teljes áru jegyet, amely a vásár-

Ezután elmondotta dr Némethy Gyula, hogy a Katolikus Kör negyven éve teljesíti ugyan kötelességét a katolikus hitélet erősítése terén, de most a Szentatya üzenete után még erőteljesebben kell kivennie mindenkinek a maga részét a Katolikus Akcióban. Hálás szívvel köszönte meg az üdvözlést, amiben részesítették.

A megjelentek zajos éljenzése között fejezte be dr Némethy Gyula mindenkit elragadó beszédét, aztán Fiedler István püspök üdvözlésére siettek, aki dr Markovits Manó beszéde alatt érkezett dr Nemetsék József teológiai tanárral és az üdvözlők sorában megállott.

Fiedler István püspök szintén üdvözölte dr Némethy Gyulát névnapja alkalmából, aztán a megjelentekkel fogott kezét. A püspök egyeseket megszólításával tüntetett ki, majd távozás előtt néhány szót váltott még dr Markovits Manóval, dr Cziffra Kálmánnal és dr Gyöngyössy Istvánnal.

A püspök és kísérete távozását után dr Némethy Gyula hosszan elbeszélgetett vendégeivel, akiknek örömmel mutatott az asztalt borító sok virág között egy cserép szép ciklamént, amit a kiváló erdélyi költő, Reményik Sándor, a Némethy Gyula házában mindörökkor szívesen látott vendége küldött kedves, tréfás-hangu levél kíséretében a főpapnak, névnap üdvözlésül. A küldöttség egy óra tájban távozott, hogy helyet adjon a folyton érkező vendégeknek, akik seregestől keresték fel a prelátust jókívánságaikkal.

Ezek között volt a *Szigligeti Társaság* is, amely odaadó rajongással s ragaszkodással veszi körül mindig szeretett elnökét.

A kanonoki kar és a papság, valamint a város közönsége délután és holnap délelőtt fogja felkeresni a főpapot névnap üdvözlésével.

igazolvánnyal együtt igazolja az 50 százalékos kedvezményre szóló jogosultságot.

Jugoszlávia ugyancsak 50 százalékos jegykedvezményt engedélyezett a visszautazásra. A kedvezmény május 3-tól 17-ig érvényes, de csak azok vehetik igénybe, akik április 29. és május 12. között utaztak Budapestre. A visszautazásnál ugyanazon a határállomáson kell beutazni, amelyen a kiutazás történt.

A kedvezmény igénybevétele — mint már mondtuk — a vásárigazolvány felmutatásához van kötve. A vásárigazolvány már hetek óta beszerezhető a menetjegyvirodánknál, valamint a Wagons-Lits társaságnál.

Előfizetőink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy
a Püspök-türedőbe
kedvezményes jegyek
a kiadóhivatalunkban már kaphatók.

A Patzkó zeneiskola növendékeinek hangversenye az NSE Otthonban folyó hó 13-án (szombat) este 10 órai kezdettel. A műsoron szóló, duett és quartett számok lesznek. Közreműködnek: dr Földi Jenőné, Mány Margit, Hermann Ilus, Szűcs Ilcy urhölgyek. Konferál és alkalmi verseket ad elő ifj. Kolontáry János. Belépti díj nincs. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Vasárnapra halasztották Kun Béla jubileumát. A ma estére hirdetett munkásműködvelő gárda és annak rendezője Kun Béla 25 éves jubileumát a bucaresti és több erdélyi város munkásműködvelő gárdáinak kérésére vasárnap délelőttre halasztották. Az előadás a városi színházban lesz feltétlenül egy órakor.

Férfi szabóiparosok szindikátusa 12-én, pénteken est fél 9 órakor az iparoskör helyiségében értekezletet tart. Tárgy: az újonnan megkötött kollektív-szerződés ismertetése.

Borromei szent Károly szigetén Európa új sorsáról tanácskoznak

Megérkeztek Strésába az angol, francia és olasz küldöttségek

Streza, ahová most három nyugati hatalom képviselői az európai béke újjászervezése címén összegyűlekeznek, a svájci határ közelében fekvő 2000 lakosú olasz város. Egyike a világ legszebb üdülőhelyeinek. A Svájc és Itália országterületein átnyúló nagy tó, a „Lago Maggiore” partján fekszik. E tópartnak az északi partján, Svájcban van a másik híres békésináló város: Locarno. Locarnótól délre haladva, az olasz határtól Strezáig nyugat felé kiöblösül a tó, s ebben az öbölrendszerben egymásután négy szigetcské sorakozik. Ezek a Szent János-sziget (Isola San Giovanni), aztán az Anya-sziget (Isola Madre), tovább a halászközség (Isola degli Pescatori), végül a Szép-sziget (Isola Bella) éppen szemben Streza városával. A szigetcskéket együtt Borromei-szigeteknek is hívják a híres Borromei grófi családról, mely a szigetek közül hármát tartott tulajdonában, míg a negyedik a halászközség volt, kik szintén a grófi család szolgálatában állottak.

A Borromeo-családból származott Milano szent püspöke, Borromeo Károly, ki az 1577-iki pestisveszedelemkor a felebaráti szeretet hőseként vette gondjaiba a járvánnyal sújtott embereket.

A szigetek közül az Isola Madre volt az, ahol a grófi család századok előtt nagy berendezkedéseket tett. Ez a sziget is tele van függőkertekkel, ritka virágokkal és fákkal, s van rajta egy szép palota is, mely azonban hosszabb idő óta üresen áll. Azonban minden szigetet közt a legszebb a Strezával szemben álló Isola Bella. Az 1650-ik évben kezdete meg ott Borromeo Vitaliano gróf egy díszkastély építését, amelyet a Hesperidák kertje pompájával vett körül. Akkoriban még a sziget csak kopár szikla volt, amit a gróf termőfölddel hordatott tele, s valóságos keleti mesekertté varázsolta. Ebben a környezetben épült fel a kastély nagyszerű palotája, mely óriási pompájával valósággal elkápráztatja a szemlélőt. Annakidején, a marengói csata napjai előtt I. Napoleon is vendége volt ennek a kastélynak, s nem győzött betelni annak gazdag kincseivel és környezeti szépségével. A kastély számos terme és karzata tele van a legértékesebb márványcsoportozatokkal, szobrokkal, festményekkel, mozaikokkal, régi velencei kristályüvegekkel és tükrökkel, aztán flamandi gobelinekkel, arany és selyemszövésű szőnyegekkel, régi bécsi porcellánokkal. A márványszobrok a klasszikus időkbeli valók, továbbá Canova tanítványától, Montitól; a festmények Rubenstől, Tiziantól, Conagiotól, Veroneze Paolotól.

Ez a mesekastély az, ahol Mussolini a francia és angol vendégeket tanácskozássra várja. A tó partján pedig, Stréza városában a világvárosi

kényelemmel felszerelt „Szálloda a borromei szigetekhez” várja elszállásolásra a vendégeket. Ez a környezet az, amiben csütörtökön elkezdődtek az európai béke megszervezésének alapvető tanácskozásai.

MacDonald és Simon elutazása Párizson keresztül Strésába. — MacDonald „tisztá szívből” sikert remél

Londonból jelentik: MacDonald és Simon szerdán délután 2 órakor repülőgépen elindultak Strésába. Fél 6 órakor megérkeztek a Párizs melletti repülőtérre, ahol leszálltak, aztán a párizsi angol nagykövetségen megteáztak. A francia kormány tagjaival nem léptek érintke-

Feltűnő nagy katonai készültség és szigorú intézkedések az értekezlet őrzésére. A franciák ünnepélyes fogadtatása

Strésából jelentik: Mussolini egy vízi repülőgépen, amelyet maga vezetett, szerdán délután leszállt a Lago Maggiore vizére.

A három miniszterelnök és külügyminiszter csütörtökön délelőtt tanácskozik először, az angol küldöttség megérkezése után. A tanácskozás teljes elszigeteltségben folyik le, mert az „Isola Bella” és a part között nincs érintkezés. Óriási elővigyázati intézkedéseket tettek az értekezlet biztonsága érdekében. Az utakat és a határpontokat feltűnő sok katonaság látja el őrséggel s a tó fölött állandóan keringenek az őrszolgálatos repülőgépek.

Strésából jelentik: Az értekezlet francia résztvevői szerdán megérkeztek Strésába. A pályaudvaron a küldöttség fogadására Mussolini személyesen jelent meg. A pályaudvar a nyilvánosság elől teljesen el volt zárva, az épü-

Az orosz-francia kölcsönös segélynyújtási egyezmény, mint befejezett tény a stresai értekezlet megkezdése előtt

Párizsból jelentik: A kölcsönös segélynyújtás biztosítására szolgáló francia-orosz egyezmény elhatározását a francia diplomácia akként fogja föl, hogy ez, mint befejezett tény, a francia álláspont nyomatékos hangsúlyként fog hatni Strésában. Az egyezményt a külügyminisztériumhoz közelálló körök értesítése szerint, még május elseje előtt aláírják Moszkvában, Laval keleti útja alkalmával. Valószínű, hogy az egyezmény elírása után hasonló szer-

Kühár Flóris:
Barlangok, sírok, kupolák Ara 35 lei és portó.
Tanulmányok és utijegyzetek.
Kapható könyvosztályunkban.

zésbe. Este vonaton folytatták útjukat Strésa felé.

Az angol küldöttség többi tagjai, Grandi londoni olasz nagykövettel, délelőtt indultak el Strésába.

MacDonald elutazása előtt Londonban nyilatkozott az újságíróknak.

— Utunk — mondotta — a nemzetközi jóindulat, együttműködés, általános biztonság és béke küldetése lesz. Tiszta szívből remélem, hogy sikerrel fogunk járni. A magunk részéről minden emberit elkövetünk az eredmény érdekében.

A Star jelenti, hogy az angol küldöttségben résztvesz a külügyminisztérium egyiptomi osztályának a vezetője is. Ebből arra következtetnek, hogy Strésában szóba fog kerülni az olasz-abesszin konfliktus ügye is.

let előtt egy század katonaság állt sorfalat. A peronon és a sínek mentén is katonák álltak föl. A váróteremben katonazenekar és díszszázad fogadta a vendégeket.

Strésa városka lakóinak szerdán este tilos volt az utcán járni. Az újságírók is csak szigorú ellenőrzés mellett kiadott engedéllyel mehettek ki az utcára.

A kölcsönös üdvözlés után Mussolini viszatért az Isola Bella szigeten lévő kastélyba, a francia miniszterek pedig a szállodába hajtattak.

Az első nap programja

A csütörtöki nap programja a következő: Délelőtt fél 11 órakor kezdődik a tanácskozás az isolabelli kastély zenetermében. Délután egy órakor villásreggeli, utána a tanácskozás folytatása.

zódés jön létre Csehszlovákia és Szovjet-Oroszország között.

Varsói politikai körökben tartózkodással fogadják a kedden létrejött francia-orosz megállapodást, amelynek lényege, hogy együtt törekednek az alapokmány 10., 16 és 17-ik cikkelyének hatályosabb alkalmazására. Varsói fel fogás szerint ez az új formula nem látszik elegendő világosnak és gyakorlati jelentőségéről csak Laval oroszországi útja után lehet képet alkotni. Sok függ attól is, hogy Anglia milyen álláspontot foglal el Strésában az orosz-francia megállapodással kapcsolatban.

A kisanant és a Balkán-szövetség külön értekezletet tart Genfben

Genfből jelentik: Rüsdi Aras, török külügyminiszter e héten utazik el székhelyéről Genfbe, hol elnökölni fog a Népszövetség rendkívüli tanácsülésén. Utja közben, csütörtökön, vagy pénteken Belgrádon fog áthaladni, hol meg is szakítja útját, hogy Jętics miniszterelnökkel megbeszélést folytasson a nemzetközi helyzetről és arról az álláspontokról, melyet a Balkán-szövetség ezzel kapcsolatban elfogal.

Legújabb értesülések szerint Genfben, mi alatt a Népszövetség ülészik, a kisanant és a Balkán-szövetség is értekezletet fog tartani. Ezen azonban Jętics aligha fog résztvenni, mert a választási előkészületek otthon tartják.

A stresai értekezlet előtt.

Képünkön Sir John Simon angol külügyminiszter, Mussolini és Laval francia külügyminiszter látható.

Látogatás a japán gyöngykirálynál

Yokohama. Cseppé sűrűsödő, finom tengeri pára szitált a fenyőfák között. Az ösvény két oldalán bozontos japán fenyők állottak, sötétzölden, üdén, a bő csapadéktól tisztára mosva. Aztán jött egy kis szellő az óceán felől, elszállt a pára kelet felé és a fák között elém csillant a Gokaso-öböl vizének zöldesbe-játszó kék színe. Az egyik ponton az öböl fölé kanyarodik a Tobából jövő út, az ember szinte a tengerbe lép, olyan csalogató a kép, ami eléje tárul. Lent a csillogó vizen ezernyi bambuszról összerótt ketrec látszik, a híres osztrigatelepek birodalma, körötte, karéjban üdezőld dombok, amelyekkel ez a csodálatos föld mintegy a tengerbe ölel. Még néhány perc és ott állok egy egyszerű házikónál, amely ékes japán církalmakkal magán viseli a Mikimoto-cég irodájának büszke tábláját.

— Már megkaptuk a központ jelentését: nagy örömmünkre szolgál, hogy megtiszteli a látogatásával szerény telepünket, — mondja mosolyogva az iroda vezetője és japán módra hajlong előttem.

A parton vár bennünket a csónak, beszélünk és megindulunk az osztrigatelepek felé. Amíg a kuli lassú, szabályos ütemben meríti egyetlen evezőlapátját az öböl csendes vizébe, kísérem fogyatékos angolsággal elmagyarázza a világ legérdekesebb és legnagyobb gyöngytermelő üzemének történetét és érdekes körülményeit.

A gyöngytenyésztés eszméje

— 1875-ben kezdett foglalkozni a gyöngyüzlettel Kikimoto Kocsicsi-szán, a gyöngy-mesterséges termelésének világhírű kitalálója, akit méltán neveznek gyöngykirálynak, nemcsak Japánban, hanem az egész világon. Abban az időben még az igazgyöngyök adásvételével foglalkozott a főnök úr és azt mondják, hogy csalahatatlán volt az ítélete a gyöngyszemek becsülésénél. Ő maga beszélt nekem, hogy életének legérdekesebb korszaka volt a gyöngykereskedelemmel való kizárólagos foglalkozás, többre, nagyobbra vágyott. Vallásos érzülete és nagy emberszeretete már kezdetől fogva arra ösztönözte, hogy valami módon megkönnyítse a gyöngyhalászok veszedelmes és nyomorúságos életét. Abban az időben a bűváruhárok kezdetlegesek voltak és senki sem gondolhatott arra, hogy technikai úton segítsen az embertelen munkát végző gyöngyhalászokon.

— Gondos tanulmányokat végzett Mikimoto-szán a gyöngy kialakulására és fejlődésére vonatkozólag. Egy szelíd májusi reggelen Komponcsudo szentélyének előterén tartózkodott, Hije szent hegyén, amely olyan magasztossá teszi Kijoto ősi császárvárosának környé-

két. A völgyből lágy, szaggatott kongásokkal felhangzott egy buddhista harang tompa hangja. Ebben az újatatos, felemelő környezetben, mint egy isteni gondolat bukkant fel urunk agyában az eszme: miért ne lehetne tenyészteni a gyöngyöt, csakúgy, mint az Isten többi lényeit? Ha a tenger homokszemcséket tud rakni az osztriga kagylói közé és a homokszem igazítására a kagyló belső felülete, a gyöngyház gömbölyű gyöngybe formálja magát a homokszem köré, akkor miért ne tehetné meg ugyanezt az ember?...

Szemtől-szembe a gyöngykirállyal

Mikimoto laboratóriumában ma pontosan a természetet utánozzák. A fiatal osztrigák kagylói közé homokot juttatnak, vagy finom, kerek gyöngyházdarabkát és azután az így beoltott osztrigát kihelyezik ide, a tenger vizébe. Csónakunk kikötött az egyik telepnél. A keskeny palló bambuszrudakból összerótt ketrecek közé vezetett. Ezek a ketrecek, vagy keretek tartják a dróthálóból készült kosarakat, amelyekben a beoltott osztrigák vannak. *Hét évig hízalják itt a gyöngyöt, azután kivesszük a kosarak tartalmát, kiveszik a kagylók közül az igazgyöngyöt és beszállítják a tobai központi telepre.* Hét éven keresztül úgyszólván csak annyi munkát ad a gyöngytenyésztés, hogy a vaskosarat állandóan tisztán kell tartani a hínártól és egyéb vízínövényektől.

A gyöngytenyésztélek pásztái között tovább csónakáztunk és felkerestük a helyet, ahol a beoltásra szánt, fiatal osztrigákat szedik fel a tenger fenekéről. Legnagyobb csodálkozásomra autószemüveges, női bűvárokat láttam, amint egy nagyobb bárka oldalánál időnként felbukkannak és hozzák magukkal zsákmányukat. A tenger itten aránylag sekély és Mikimotoék ősösből, női munkaerőt használnak fel a bűvármunkához. A bárkán van egy kötéldob: ezzel húzzák fel az osztrigával megrakott bűvárokat.

Már éppen távozni készültem erről az érdekes helyről, amikor kísérem figyelmeztetett, hogy különös szerencsém van: fejedelmi látogatót

Igaz, a tenyésztett gyöngy egyes fajtáit meg lehet különböztetni a természetesen fejlődött igazgyöngytől. Egy elmés kis fúró, amelynek hegye ferdén le van vágva, ezzel a tükröszerűen működő parányi felülettel elárulja a gyöngy belső rétegeit és ezekből pontosan következtetni lehet a gyöngy származására. De ez már csak amolyan aprólékos, szakértői munka.

Még 10 jelentkezőt

elfogadunk az „Erdélyi Lapok“ olaszországi és római társasutazására.

Ezen létszámon felül senkit elő nem jegyezhetünk már. Ezért még ma jelentkeztek — lehetőleg táviratilag — hogy el ne késsék.

Utirány: Oradea-Budapest-Murakeresztur-Trieszt-Venecia-Firenze-Róma.

Részvételdíj csak 4650 lei.

Indulás Oradeáról április 23-án délelőtt fél 11 órakor.

Ebben bennfoglaltatik: az összes vízumok, teljes vasuti jegy Oradeától—Oradeáig, 5 napos római tartózkodás teljes ellátással,

Külön napolyi kiránulás teljes ellátással 1250 lei.

Jelentkezési hely az Erdélyi Lapok kiadóhivatalának utazási osztálya, ahol bővebb felvilágosítások is kaphatók.

Hasznos és fontos!

Dr. Engländer Arpád:

Ischiás és derékfájás

Hexenschuss.

megelőzése és gyógyítása.

Ezt a most megjelent könyvet mindenkinek el kell olvasnia, aki ezen rosszindulatú és veszélyes betegségtől magát megóvni akarja. A tartalomjegyzékből: Mi az ischiás? — Az ischiás tünetei és lefolyása — Az ischiás kezelésének okai — Az ischiás kezelése — Kóroki kezelés, borogatások, melegkezelések, elektromos kezelések, fény- és sugárkezelések, masszázs és torna, diéták és ivókurák — Derékfájás — Mi a derékfájás — A derékfájás okai, tünetei és lefolyása — A reumás derékfájás — A derékfájás megelőzése, kezelése és gyógyítása stb., stb.

Ara csak: 60 lei és portó.

Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban.

atát kapott a Gokaso-öböl. Fehérkabátos, őshajjú japán emberkét vitt, egy egyszerű csónak az egyik gyöngytenyésztő-telep felé. Mikor a csónak odaért, az öregúr és egy, kíséretében levő fiatal japán lány kiszállt, a férfi leült a deszkapallóra és botjával türelmesen kezdte kihányani a drótkosarakból a tengeri gazt.

— Mikimoto-szán! — figyelmeztetett tiszteltteljes hangon kísérem. Azután kiadta a parancsot, hogy a kuli evezzen a nagyúr felé.

Néhány perc múlva ott álltam szemtől-szembe a gyöngykirállyal. Barátságos mosollyal felelt üdvözlésemre.

— Hetvenhét éves vagyok, de amint látja, még mindig dolgoznom kell, hogy elláthassam a világot olcsó igazgyöngyökkel!

Ezt mondta a gyöngykirály. Mozdulatlanul guggolt előtte pillangós selyemkimonójában a lánya, a telep munkásai lesütött szemmel lesték parancsait. A fehér kabát alatt egyszerű sötétbarna kimonó takarta az öreg úr sovány testét, lábán fehér harisnya volt és fekete papucs. Most is magam előtt látom, amint görbe botjával turkál a vaskosárban és meglegedetten figyelte a reátekergőző tengeri hínárt.

Európában is terem gyöngy!

A világ megszokta és megszerette a Mikimoto-gyöngyöket, amelyek hallatlanul olcsóak és külsejük pontosan olyan, mint az „igazgyöngyöké.“ *Tizmillió, pompás gyöngyszemet tenyésztett életében a japán gyöngykirály.*

— Az Önök országában tenyészténeke gyöngyöt? — kérdezte hamiskásan mosolyogva japán kísérem, amikor ismét ottálltam a parton, az iroda ajtajában.

— Nálunk? Európában? Hiszen tudhatná, hogy a mi kontinensünkön nem terem gyöngy.

— De bizony terem — felelte a japán legnagyobb meglepetésemre.

Es itt, messzi Japánban, kellett megtudnom, hogy igenis, Európa is szülőföldje a gyöngynek. *Bajorország hegyi patakjaiban. Szászországban, az Elster-hegység és a Spessart vizeiben évente sokezer gyöngyöt halásznak. Természetesen csekélyebb értékűek ezek a gyöngyök, amelyek édesvízi kagylókban teremnek. Mellékfoglalkozásként üzik a német parasztok a gyöngyhalászatot: ha elmennek egy gyöngyös patak mentén, villásvégű, hosszú botjukkal helyenkint beleszúrják a homokba, kiemelik a kagylót, horoggal felnyitják: van-e benne gyöngy.*

— Lám, mégis van gyöngy Európában! — fejezte be a beszélgetést az udvarias japán.

De gyöngykirály csak egy van a világon: Mikimoto Kocsicsi-szán, a szorgalmas öregúr, akit görbe botjával szerényen dolgozni láttam egy bájos délelőttön s kócos fenyőfákkal, zöldelő Gokaso-öbölben..

Oradea, S
ELŐFIZETÉSI AF
Magyarországon
Egyes szám A
Postatakarékpé

Felelőssze
Cluji sze
Cluj,
Kéziratokat
Csakú vála

A budap
szertől déli,
várható, a h

Zürichi z
Newyork 309
Madrid 42.22
fél, Bécs —
58.25, Bolgrác

Pacha pü
sonra Saját
püspök az a
esütörtökön
ahol ugyancs
megtekintti a
Mersdorfi
dezésében nék
amelyekre az
püspök pént
évek óta pro
péntek napjá

Iskolában
terület. Mer
rejtő és Gár
közégnék ki
magyar ural
tartották ősi
velődési és is
ki nem is k
kig. A kat
rendezt meg
gozat külön
lyok szerint
szerzése nélk
dalmi előadé
sok esetben
plébános kül
aki készség
varja a népc
sok megtarta
ban ez az ak
A csendőrség
csendőrnag
magyar kult
A csendőrsz
követelte a
véget ennek
ügyelő ráirt
szigoruan m
ság egyik ép
mindaddig, a
nyozott telk
fel nem épít

Egy nagy
dony. Baia-M
csétlenség t
sútvonalon, s
son húzódik
nagykeresked
egyház főgon
végén levő k
A vasuti töl
jött nagy se
nem vette é
kapta. Mint
ta a mozdor
vonat kerek
akkor is gö
kat. A szeren
tatták Kozm
felelősségét
ugyanis rajt
ami a szabá
lőszinü, hogy
a töltésen h

Halalozás
80 éves korá
mester volt
város politik
ideig volt el
len hiva a f
István és P
roknak. Tag
Velet a régi
mult egyik l

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400 negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felölsszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza. Csak a válaszlevegélyes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint déli, délnyugati légáramlás, kevés felhő várható, a hőmérséklet emelkedik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 14.95 fél, Newyork 309, Brüsszel 52.32 fél, Milánó 25.65, Madrid 42.22 fél, Amszterdam 208.40, Berlin 124.35 fél, Bécs — schilling 58.15, Prága 12.90, Varsó 58.25, Belgrád 702, București 305.

Pacha püspök Jimbolián és Gottlobon. Timisoara. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök az aradi iskolalátogatásról hazatérve, csütörtökön a határmenti Jimboliára utazott, ahol ugyancsak az iskolákat látogatja, majd megtekinti az ottani passiójátékokat. Jimbolián Mersdorf Jenő káplán és hittanár buzgó rendezésében német nyelven adnak passiójátékokat, amelyekre az egész környékről akad látogató. A püspök pénteken Gottlob községben lesz, ahol évek óta processziók gyűlnek egybe a fájdalmas péntek napján és kivonulnak a temetőbe.

Iskolában csak oktató előadásokat szabad tartani. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Racul, Văcărești és Gărciu három egybeépült ciucmezei községnek kizárólag állami iskolája van még a magyar uralom idejéből. Az iskola épületében tartották ösdióktól fogva a jótékonycélú, népművelődési és ismeretterjesztő előadásokat. Ezt senki nem is kifogásolta egészen a legutóbbi időkig. A katolikus népszövetség tagozata is ott rendezte meg gyakori összejöveteleit. Bár a tagozat külön törvényesen jóváhagyott alapszabályok szerint jogosult volt külön engedélyek beszerzése nélkül népművelődési, gazdasági, társadalmi előadások tartására, a csendőrök mégis sok esetben megakadályozták. Most László Imre plébános külön kérelemmel fordult a pretektushoz, aki készséggel utasította a csendőrséget, ne zavarja a népoktatást és nevelést szolgáló előadások megtartását. Alig hárult el az utból azonban ez az akadály, ismét újabb adta elő magát. A csendőrség bizalmas jelentést tett Radulescu csendőrnagynak, hogy az állami iskolában a magyar kultúrát szolgáló előadásokat tartanak. A csendőrszárnyparancsnok szigorú íratban követelte a tanfelügyelőségtől: azonnal vessen véget ennek a türethetetlen állapotnak. A tanfelügyelő ráirt az állami iskolai igazgatótanítóra és szigorúan megdorgálta. Így most a közbirtokosság egyik épületében tartják az előadásokat, mindaddig, amíg az egyházközség által adományozott telken a közbirtokosság áldozatkészsége fel nem építi a népházat.

Egy nagykereskedő feleségét elütötte a mozdony. Baia-Mare. Saját tud. Megdöbbenő szerencsétlenség történt a Baia-Mare—Baia-Sprie vasútvonalon, amely mintegy 900 méterrel a város szélén húzódik keresztül. Hoffmann Árpád nagykereskedő és birtokos, a római katolikus egyház főgondnokának 57 éves felesége a város végén levő kertjébe indult, hogy virágot ültessen. A vasúti töltésen haladt, amikor egy mozdony jött nagy sebességgel. A nagyothalló uriaszony nem vette észre a mozdony közeledését s az elkapta. Mintegy tizenöt méterrel magával vonszolta a mozdony a szerencsétlen asszonyt, akit a vonat kerekei darabokra téptek. Kezében még akkor is görcsösen szorongatta a virágpalántákat. A szerencsétlenséggel kapcsolatban letartóztatták Kozma György mozdonyvezetőt, akinek felelősségét megállapították. A mozdonyon ugyanis rajta kívül több személy is tartózkodott, ami a szabályzat értelmében szigorúan tilos. Valószínű, hogy beszélgetés közben nem vette észre a töltésen haladó hölgyet.

Halálozás. Clujon meghalt Hubay Károly 80 éves korában. Messze földön híres kesztyűmester volt és eleven részt vett fiatal korától a város politikai és társadalmi életében. Hosszabb ideig volt elnöke az ipartestületnek és törhetetlen híve a függetlenségi pártnak, illetve Apáthy István és Pósta Béla ellenzéki egyetemi tanároknak. Tagja volt az 1918-as nemzeti tanácsnak. Vele a régi városnak egy harcos embere, a régmúlt egyik képviselője szállt sírba.

Előkészületek Kayser prelátus aranymiséjére. Timisoara. Saját tud. Ezévi július 2-án mondja Kayser Lajos pápai prelátus, prépostkanonok aranymiséjét. Bármennyire is igyekezett a jubiláns a maga aranyjubiläumát csendben megülni, értesülésünk szerint, nagyszámu tisztelői és különösen volt káplánjai elhatározták, hogy méltó ünneplésben részesítik a népszerű főpapot. Kayser prelátus annakidején Kis-Zomboron, Törökbecsén majd Makón volt plébános és 1917 óta tagja a csanádi, illetve timisoarai káptalannak. Már negyedszázaddal ezelőtt, ezüstmiséjére is igyekeztek volt káplánjai megjelenni s közülük öten részt is vettek: Martin Aurél dr. prelátus, egyetemi tanár, Metzger Márton dr. prépost-plébános, Sipos István — jelenleg P. Lenhárt ferencrendi szerzetes Vácon — Siebig Frigyes pápai kamarás, lipovai plébános és Weber Péter plébános Jugoszláviában. Valamennyien az aranymisére is el akarnak jönni, valamint az ünnepelni többi volt káplánja is, így Rigó Sándor főesperes Gataján, Klivinyi battonyai és Kleitsch Mátyás zombori esperes-plébános és mások. Három országból jönnek az ünneplők, akik különben különböző előkészületeket tesznek, hogy minél szebben és bensőségesebben sikerüljön a jubileumi ünnepség.

KÖVESSEN EL MINDENT, hogy résztvehessen olaszországi társasutazásunkon, amely 1935 április 23-án indul Oradeáról. Résztvételi díj személyenként csak 4650 lei, amelyben minden költség bennfoglaltatik. Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál utazási osztályunk.

* Kezdődő ütőérelmeszesedésnél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” kesztrűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli.

Ki lopta el a 98 ezer leies pénzeslevelet? Timisoara. Saját tud. Megirtuk már, hogy a timisoarai postán eltűnt egy 98 ezer leies pénzeslevél, amelyet a bihormegyei Tincáról küldöttek a timisoarai erdőfelügyelőséghez. A levelet tizenöt nappal ezelőtt tették postára és eltűnése csak az erdőfelügyelőség reklamációjára derült ki. Megállapították, hogy Libanu Gheorghe fiatal tisztviselő a tettes, akit több egyéb szabálytalanság miatt elmozdították állásából. Libianu Tomescu követte állásában és felmerült az a gyanu, hogy a hivatal átadásakor Libianu át sem adta a pénzeslevelet Tomescunak valóságosan, hanem csak jegyzék szerint. Mindkettőjüket felfüggesztették állásából. Libinut sikkasztásért, Tomescut pedig azért, mert lelkiismeretlenül vette át hivatalát. Ez ügyből kifolyólag Dávid Gheorghe hivatalfőnök felfüggesztését is kérték.

Amire Ludendorff — büszke

Berlinből érkező hírek szerint Hitler kancellár és elnök nem jelent meg a 70 éves Ludendorff üdvözlésén, ami nagy feltűnést keltett. Nem következett be Ludendorffnak tábornaggyá való kinevezése sem. Ellenben bekövetkezett más: Ludendorff igen különös beszélgetést folytatott az egyik angol világglap, az United Press munkatársával, amelyben jónak látta a hazafiasság és a vallás egymáshoz való viszonyáról a következőket mondani:

— Krisztusellenes vagyok és pogány is. Erre büszke vagyok, mert mit akar az egyház? Az embert ki akarja emelni nemzetéből, avval, hogy megnyországot ígér neki. Eppen ezért nem lehet népegységről szó ott, ahol krisztusi tanokat követnek.

— Ha az angolok meg akarnak maradni Krisztus tanainál, ám tegyék, hatalmuktól azonban meg kell válniok! A németiség ma az a nép, amely leginkább eltávolodott az egyháztól és nemzete iránti szeretetből küzd az egyház ellen.

Sok örültséget kellett már hallanunk Ludendorff-tól azóta, hogy a kardot felcserélte a tollal. De ilyen brutalitással, ilyen vademberi őszinteséggel, az ostobaság ekkora naiv nyersségével még sohasem szólalt meg az elaggott német tábornok.

Nem tudjuk, vajon a 70 esztendő aggasztán elmegyöngesége mondatta-e mind e badarságokat, avagy a békétlen — családi életében különösen botránnyosan békétlen! — tábornok kirohanásában csak nyiltabban jelenik meg mindaz a zürzavar és homályos, vagy félig homályos türekvés, amely a szerencsétlen német nép sorsáért felelős egynemely tényezőkből Krisztus és az egész keresztény civilizáció ellen támad.

Szeretnénk a fenti brutális szavakat egy megzavarodott öreg ember egyéni akciójának tekinteni, amelyhez a becsület és józan gondolkodású német nép millióinak semmi köze nincs, bármennyire kacérkodnak is egyes vezetőik az új németgondolat nevében az új — pogánysággal...

Bocu Sever volt kormánybiztos 769 ezer lei visszatérítésére és 50 ezer lei bírságra ítélték. Bucurestiből jelentik: Bocu Sever volt bánági kormányzó ellen, annakidején sikkasztás miatti vizsgálatot indítottak. A tárgyalás során azonban kiderült, hogy mint volt miniszter, számadásait nem köteles más fórumnak bemutatni, csak az állami főszámvezőknek. Az itt lefolyt tárgyalások során beigazolódott, hogy Bocu Sever nem követett el sikkasztást, azonban helytelen intézkedései miatt 769.000 leit meg kell térítenie és a könyvelőségi törvény intézkedéseinek meg nem tartása miatt még külön ötvenezer lei bírság megfizetésére ítélték.

Az angol miniszterek előadásával kezdődtek a stressai tanácskozások

Az ujságírók nem tudnak a tanácskozó szigetre bejutni

Stressából jelentik: Csütörtökön reggel MacDonal és Simon megérkeztek Stressába. Mussolini most is áthajózott a szigetről a stressai partra, hogy személyesen fogadja az érkezőket.

Megérkezésük után MacDonal és Simon azonnal munkához láttak s lakosztályukban dolgoztak fél 11-ig, amikor megkezdődtek a tanácskozások a három hatalom államférfitai között. A tanácskozás az angol miniszterek expozéjával kezdődött. Simon beszámolt a maga és Eden utazásáról s az ott szerzett tapasztalatairól. Ennek alapján beszéltek meg a továbbiakat. főként a hétlőn összeülő Népszövetségi Tanácsülés mikénti lefolyását.

Az ujságíróknak nehéz az értekezletről híreket szerezniök, mert a szigetet senki sem közelítheti meg az értekezlet tagjain kívül. Bármely más csónaknak tilos vízre szállni.

Főszereplő: a távollevő Németország.

A konferencia hangulata általában azzal jellemezhető, — mint az első kiszivárgott hírek mondják, — hogy a tulajdonképpeni főszereplő a távollevő Németország. Sohasem volt még Németország ennyire távol egy nemzet-

közi értekezletről és mégis, sohasem volt ilyen döntőtényező Európa sakkjábláján, mint most.

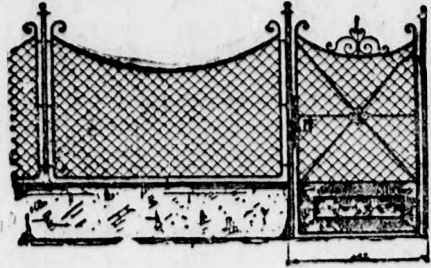
A hangulat az értekezlet megnyitása előtt optimistábbá vált. Ez főként annak a rendkívül szívélyes fogadtatásnak köszönhető, melyben a franciákat részesítették, s ami szinte a háborus olasz—francia fegyverbarátság emlékéit idézte fel. Laval délelőtt 10 órakor elhagyta a szállodát, úgyhogy a detektívek sem vették észre. A járőrök felismerték és lelkesen megéljenezték.

Olasz aggodalom a francia—oros egyezmény miatt.

Olasz részről bizonyos aggodalom nyilvánul meg a francia—oros egyezmény illetően, ami az osztrák és magyar fegyverkezési egyenjogúságot illeti, feltehető, hogy Olaszország ebben a kérdésben döntő lépést tesz. Ugy látzik, már francia részről is kedvezőbben ítélik meg ezt a kérdést.

A párizsi sajtó nagyrésze most már nyíltan beismeri, hogy az orosz—francia egyezmény katonai szövetség jellegű. Ha ezt Anglia elutasítja, Franciaország Olaszországra és a kisatlantira számít.

Bozsák sodronyáru-gyár Oradea D. Cantemir 57.

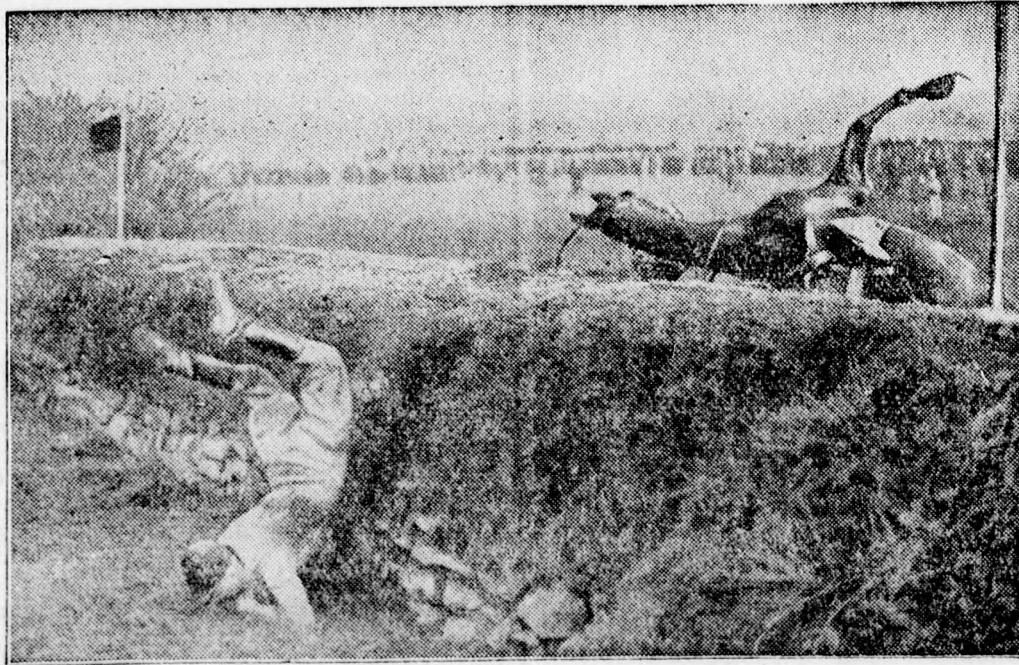
Telefon: 110.

Ajánlok legolcsóbbtól legdiszesebb kivitelig kerítésfonatokat, kertek, baromfiudvarok, szőlők stb. bekerítésére. Vaskapuk, ajtók, sodronyfonat betéttel. **Sodronyszüvegetek malmászati célokra.** Kívánatra ingyen és bérmentve árjegyzék és mintakollekció.

Mussolininál látogatást tett a patialai maharadzsza. Rómából jelentik: Dhiraja maharadzsza, Patiala hindu fejedelemség uralkodója, akit a világ leggazdagabb embereinek sorában emlegetnek, Rómába érkezett a Palazzo Venezia-ban látogatást tett Mussolini miniszterelnöknel. A látogatásnak politikai jelentőséget tulajdonítanak, mert Patiala fejedelme az indiai uralkodók kamarájának elnöke, aki ebbeli méltóságában most indult Londonba, hogy részt vegyen az V. György király és Mary királynő uralkodása huszonötödik évfordulóján rendezett ünnepségeken.

Kidobták a vonatból a jegyellenőrt. Aradról jelentik: Az arad-simeriai vonalon, Varadia állomás közelében, Mia Gheorghe aradi vasúti jegyellenőr kizuhant a vonatból. A jegyellenőrt Simeriára szállították, hogy ott kórházban helyezték el, amire azonban odaérkeztek, Mia Gheorghe meghalt, anélkül, hogy egy percet is eszméletre tért volna. A rejtélyes eset ügyében az ügyészség szigorú vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, büntény vagy baleset áldozata lett-e a jegyellenőr. Megnehezíti a körülmények kivizsgálását az, hogy Mia Gheorghe nem tért eszméletre halála előtt és így nem hallgathatták ki a történetekre vonatkozólag. Nem tartják lehetetlennek, hogy a szerencsétlen vasúti hivatalnokot kidobták a robogó vonatból.

Egy székely közbirtokosság negyvenezer lelt adott iskolai tankönyvekre. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ineu, ciucmegyei székely község iskoláját 1921. október havában vette át az állam. A tanfelügyelő az átvétel alkalmával az állam nevében, községi tanácsgyűlési jegyzőkönyv határozata szerint, azt a kötelezettséget vállalta, hogy az iskolában magyar párhuzamos osztályokat is fognak felállítani a román mellett. Azonban ez nem történt meg és ma az a helyzet, hogy a mai nyolc tanerőből egyetlen magyar van, egyetlen erdélyi és hat ókirályságbeli robmán, akik a szintén odaváló óvónővel egy szót sem tudnak magyarul, tehát magyar nyelvtanítás nincs is. Pedig a lakosság igen nagy megértést tanúsít az iskolával szemben. A közbirtokosság erre az iskolai évre is negyvenezer lelt szavazott meg tankönyvekre azzal, hogy magyar tankönyveket is vásároljanak. A magyar tankönyveket meg is vették, azonban azt az állami iskolába járó gyermekek nem használhatják. Nincs, aki magyarul tanítsa őket.

Szerencsétlen ugratás az utolsó angol akadályversenyen.

A soké szörnyethalt, a lovat is agyon kellett löni, olyan súlyos sérüléseket szenvedett.

Labirintusba jutott a Schäfer-féle sokmillió dolláros örökség. Timisoara. Saját tud. A Schäfer-féle milliós dollárörökség kapcsolatban most Lugojról is kutatások indultak meg. Lugojon egy Schäfer Anna nevű nyolcvanöt éves idős nő lakik, aki arra emlékszik, hogy nagyatyja, Schäfer Ignác, annakidején sokszor emlegette Amerikába kivándorolt öccsét, Schäfer Kristófit. A Lugojon levő Schäferék ezen az alapon kutatásokat végeznek és eddig a következőket állapították meg. A Schäfer (Schäffer) család eredetileg a württembergi Obersdorfból származott, 1710-ben a család Soroksáron mutatható ki. Az Amerikába kivándorolt Schäfer Kristóf nagyszülei még ottlaktak. 1725-ben már Aradon köt házasságot az egyik Schäfer. Onnan Sanpetru-german és más bányászati községekbe kerültek a család egyes tagjai. Az új nyomon való kutatás egyszerűen elveti azt az állítást, amely az eddigi kutatásokból ismeretes, hogy a kivándoroltak az atyja Schäfer György tanító lett volna. A lugojai állítása szerint atyja János és gazdálkodó volt. Ennek az állítólagos apának tartózkodási helyét 1807-ig ki tudják mutatni: az egyik bányászati községben volt az. Hogy melyikben, egyelőre még titokban tartják. Kristóf atyja ezen feltévésszerint 1807-ben elhagyta azt a községet, de 1834-ben ismét visszatért abba s két év múlva ugyanott meg is halt. Érdekes, hogy ezen feállításban is homályos pont adódik. Tisztázatlan a kérdés, hol tartózkodott a család 1807-től 1834-ig. Szóval: éppen abban az időben, amikor a kivándorló Kristóf megszületett s így ezen a nyomon sem sikerült még keresztlevelet megszerezni. A lugojai Schäferék felsorolják, hogy rokonságukba, az anyakönyvi adatok szerint, még a következő családok tartoznak: a Metz (amelyről különben csak annyit tudnak, hogy a bejegyzésekben előfordul), a Szukk-, Walter-, Sommerfeld- és a Luzie-családok. Ők is erősen bíznak benne, hogy a rejtély nyomára jutnak és hogy ki tudják majd mutatni, hogy ők is jogosult igénylői a mesésarányú vagyonnak — amelyet azonban egyelőre az amerikai hatóságok nem igen akarnak kiadni.

Bámulat! Csoda olcsó! Csakis valódi

bőrből női retikülök

70, 100, 200, 300 és 500 lei,

a régi áraknak a fele!

HERBST óra-, ékszerárúház

Oradea, Reg. Ferdinand 3.

Egy braşovi lakos feltűnésteltő találmánya.

Braşov. Saját tud. Már évtizedek óta foglalkoztatja az illetékes szakköröket a városok füsttelentítésének problémája. A füsttelentítés problémáját akarja most megoldani Schuller Hellmut braşovi lakos találmánya. A lakóházak kéményére ráilleszhető toldalékkal — amelyet a közel-műltban szabadalmaztak s az összes államok szabadalmi hivatalainál már védelem alatt is áll. Az ugynevezett „Torpedo” szellőztetővel a kémények kiegészése feleslegessé válik, a füstképződés a legcsekélyebb. Figyelembe kell még venni, hogy egy gyárkémény építésénél a „Torpedo”-val csupán az építkezési állványoknál kb. 40–50.000 lei takarítható meg, miután az eddigi szabványos magasság és mérték mellőzhető s így e téren is a költségmegtakarítás tekintélyes. A szerkezet bármely kéményre rá szerelhető s olcsóságánál fogva is nagy jövőnek néz elé. A találmány iránt már a külföldi is érdeklődik, sőt egy amerikai cég a találmány megszerzésére törekszik.

* **Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kínozza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bélgázfejlődést s elhárítja a vértódulásokat.**

Tolvajfogás vegytintával. Cluj. Saját tud. A múlt évben nap-nap után tűntek el a sátmari utászezred élelmezési raktárából a kenyerek. Már 140 darab kenyérnek kelt lába, amikor a már kétségbeesés szélén álló élelmezési tisztnek kitűnő ötlete támadt: bekente a raktár lakatját speciális vegytintával. Másnap aztán sorbaállította az ezredet.

— Kezeket fel! — hangzott a vezényszó.

Mindenki felnyújtotta a kezét és Dragos Gheorghe közkatona kezét tintás volt. A tiszt az ezredeshez sietett jelentést tenni. Amikor azonban másodszor is megvizsgálták a katona kezét, nagy meglepetés érte őket: a katona egész tenyere tintás volt. Kiderült, hogy amíg a tiszt jelentést tenni men, a katona felszaladt az ezredirodába és ott kiöntött egy üveg tintát, bemázolta kezét, hogy véletlenül ne tüssse fel az egész dolgot. A közönséges tintát lemosták kezéről, de az aruló vegytinta az ujjain maradt. A hadbírósg szerdán tárgyalta a tolvaj katona ügyét, aki a tárgyaláson bevallotta lopásokat, sőt azt is beismerte, hogy a tiszt capdájára kitűnő volt. A hadbírósg a katonát kéthónapi elzárásra ítélte.

HUSVÉTI SZÁMUNKRA kéziratos legkésőbb e hó 14-ig fogad el a szerkesztőség. Munkatársainkat felkérjük, hogy vasárnapig, ünnepi számunkra szánt riportjait, elbeszéléseit, stb. küldjék be.

Egy angol lap cikke a németek új fegyveréről. Londonból jelentik: A New Chronicle szenzációs cikkben foglalkozik Németország fegyverkezésével, azt írja, hogy a németeknek jelenleg öt olyan fegyver van a kezükben, amelyeket a háború óta találtak fel és tökéletesítették és pedig: 1. Egy különleges golyó, amely bármilyen akadályon áthatol és könnyen átfurug egy 120 cm. tömör acélardatot. Naponként 480 ezer ilyen golyót gyártanak. A csodálatos lövedék feltalálója Max Erlich mérnök, aki találmányának a „Halgar netra” nevet adta. 2. Egy Krupp-rendszerű rotációs ágyú, amely percenként ezer lövedéket röpít ki. Jelenleg kétezer ilyen ágyú készül. 3. Egy stratoszférikus rakéta, telve robbanó anyagokkal és mérges gázokkal, amely 320 kilométer sugáru körzetbe irányítható. 4. Egy láthatatlan sugár, az ugynevezett „Z”-sugár, amely elnémitja az ágyukat, felrobbantja a repülőgépek motorját és az autót, lehetetlenné teszi a drótnélküli távirók működését, kisziklasztja a mozdonyokat, sőt hidakat is romba tud dönteni. 5. Egy 10 kg. súlyú gépfegyver, amely percenként 600 lövést tud leadni. Ugyanennek a modellnek egy súlyosabb formája, amelyet autóra lehet felszerelni, percenként 14.000 lövéssel.

Feldarabolják a világ negyedik legnagyobb gyémántját. Londonból jelentik: A Jonker néven ismert 726 karátos gyémántot, amely a világ negyedik legnagyobb gyémántja, a napokban vásárolta meg egy amerikai gyémántkereskedő egy és negyede milliárd márkáért. A drágakövet egy dollármilliomos megbízásából vásárolták meg, aki széjjeldarabolta a gyémántot és nyakéket készített belőle. A gyémánt megtalálója a 60 éves Jean Jonker nevű délafrikai gyémántkutató, aki husz évvel ezelőtt találta meg a drágakövet és azt a gyémánttrósztnak adta el 800.000 márkáért.

A kiadónak üzenetei

Olaszországi utasaink figyelmébe! Az érdekelteket felkérjük, hogy a részvételi díj hátralékos összegét haladéktalanul átutalni sziveskedjenek, ugyszintén küldjék be április 15-ig utlevelüket is, mert ellenkező esetben részvételüket garantálni nem tudjuk.

A. J. M., Cluj. Átutalt 3650 leit, valamint az utlevelét köszönettel igazoljuk.

Boér Anna. 4650 leit vételét igazoljuk, nem különben mai napon vett 1250 leit is, ez utóbbit, mint a nápolyi kirándulás külön költségét. Utlevelét megkaptuk.

Dr Ribianszky Kálmán. Az 5200 leit megkaptuk, korábbi levelünkben kért 750 leit átutalását is kérjük, miután a szállodai elhelyezés külön összege személyenként értendő.

Zechmeister Magda, Orşova. 3900 leit vételét igazoljuk, nápolyi kirándulásra előjegyeztük.

Jäger Mariska. Az átutalt 4350 leit, mint részvételi díj hátralékát, beleértve a nápolyi ut külön költségét is, köszönettel megkaptuk.

Dr Bruckner Ernő. Az átutalt 8400 leit vételét igazoljuk. B. I.-hoz intézett levelére kiadónak külön fog válaszolni.

ERDÉLYI OTTHON

D. Berde Amál hármasságának igazsága

Ha az erdélyi magyar asszonyok legértékesebb jellemvonásait egy nőben akarnánk összpontosítani, keresve sem találhatnánk ehhez kitünőbb modellt, mint *Dóczyiné Berde Amált*. Mikor a szerkesztőségünk mindennapi zakatolása közé toppant,* — mintha a szeszélyeskedő áprilisi felhők közül kisütött volna a nap. Pedig mihozzánk nem is az európai híru festőművész jött el, sem a súlyoszávú író és előadó, még csak a minta édesanya és háziasszony sem, hanem csak a régi jó ismerős, akit a szíve épüget odanőtt az Órhegy alatt pihegő erdélyi városkához, mint e sorok írójához.

Dóczyiné Berde Amál nevével legelőször úgy találkoztunk, mint egy forradalmár művészevel, aki „új irányt szab a szülő fellegeknek.” Akkoriban igen sok szó esett az új megújításairól, széles eszkezeléséről és egyéb nyilatkozatairól, amelyek azóta már éppen olyan természetes és a mai művészet magától értetődő kifejeződéseié értékesedtek, akárcsak Ady Endre versei. Hogy az erdélyi nyugodt kedélyeket nagyon felzavarta annak idején Dóczyiné Berde Amál új irányú művészete, az magától értetődik, de az is természetes, hogy ez a művészet nem rejtőzhetett szerényen Erdély határainak vékaja alá. Első döntő sikere Münchenben volt. Az ottani Nemzeti Szalon igazgatója meglátta egyik képét hűgánál Berde Máriánál, aki akkor szintén Münchenben lakott és elkérte a képet a Nemzeti Szalon kiállítására. Ennek a képnek olyan komoly sikere volt, hogy nem sokkal később már Londonban állították ki a képeit, majd sorra kerültek Európa egyéb városai is. A festőművésznőt azonban méltassák a piktorok és kritikuskok, én ennek a rendkívüli asszonynak a nőiportréját szeretném megfesteni.

Kedvesen zengő hangján olyan egyszerűen mondja:

— Nem tudom mi különbség van a között: valamit megírni, vagy megfesteni. A feladat mindig ugyanaz, csak kicsérélem az eszközt!

Hát igen, — az eszköz, a toll is meg az ecset is, meg a szavak is, amikor előadó emelvényről beszél alázatos, engedelmes eszközei annak a dúsgazdag művészlekeknek, amelyek akár ír, akár fest, akár beszél, mindig a tiszta művészt fénylő, melegítő lángját lobogtatja.

Váratlan és kedves fordulattal folytatja:

— De éppen olyan fontos előttem a háztartás, a konyha is. Ugyanazzal a lelkesedéssel készítem el a „richelieu-pulykát” is, mint bármilyen művészi feladatot. (A richelieu-pulyka ugyanis Bánffy Miklós gróf könyve szerint Erdély konyhaművészetének a gyöngye.) Azt nem ismerem, hogy: „nem csinállok valamit, mert eldurvul a kezem!” — Nevetséges és ostoba kifogás. A dolgos kéz ezerszer szebb, az élettelen, agyonpuhított kéznél. És nemcsak a kislányomat neveltem így, aki azt a biztatásomat, hogy legyen bába, megfogadja és nőorvosnak készül, — hanem a fiamat is. A gombfelvarráshoz és más effélékhez már kicsi korukban is értettek, most pedig a konyha titkait is meg kell ismereniük. Feri, a kisebbik fiú egyébként a cserkészknél szakácsi méltóságot visel (civilben mérnöki hajlamai vannak), így őt különösen is érdekli a főzés. Biztatom is, hogy csak tanuljon meg finom dolgokat is, mert hátha valami nagy győzelem emlékére díszvacsorát parancsol egyszer a tábornok!

— Mindenben a harmóniát keresem és meg is találom. Az élet csak így lehet teljes és egész! De nagyon tudok haragudni, ha valamelyik alkotásomat „férfias”-nak találják. Ez nem bók, inkább sértés. Én százszázalékosan néppárti vagyok. Nő akarok lenni és semmi más. Ne vegyünk el a férfiaktól semmit és ne is szóljunk bele az ő dolgukba.

— Na jójó, — vetem szerényen közbe. — az erő, az akarat...

— Nézd kérlek, — feleli erélyesen — szent

meggyőződése, hogy a nőnek hármasság hivatása van: a család, a gyermek és az uralkodás. Mert az uralkodáshoz jobban ért, mint a férfi! A férfinak marad a munka és az élvezet. Szeressen meg mindent, ami szükséges és élvezze az életet. Talán így lehetne egészen röviden összefoglalni: A nő a — boldogság, a férfi része az élvezet! Egész életemet erre állítottam be és nem bánthat meg.

Nem! Tényleg nem bánhatta meg. Ezek nem üres szavak, hanem az igazság szavakba gyöngyözése. Az egész lényéről áradó összhang és derű azt bizonyítja, hogy igaza van. De azt bizonyítja a három remekbesikerült, gondosan nevelt gyermeke, — az izléses és ragyogó otthona, nyugodt és megelégedett férje és a Bucurestől Londonig, egész Európán átsuhanó művészi hírneve is, amelyek titka a képeiről sugárzó összhang és erőteljes női egyénisége.

Erdélyi magyar otthonok sokszor gondterhelt, sokszor szárnyaszegett küzdő, szenvedő

asszonyai, leányai, — tanuljunk egy kis élnitudást ettől a csodálatos asszonytól, aki éppen úgy küzd gondokkal nehéz feladatokkal, mint mi magunk, — de hat ember helyett tud dolgozni, nem értékeli túl személyes kényelmét, érvényesülését és ezért talál harmóniát és végtelenül sok boldogságot az életben. Dóczyiné Berde Amál életfilozófiáját okvetlenül meg kell tanulnunk, ha mi is kiegyensúlyozott és eredményes életet akarunk élni.

Ezt a nagy tudományt nem lehet könyvből tanulni, — ő sem úgy tanulta! Talán az Órhegy, meg a Bükkös öreg fái oktatták erre a Bethlen-kollégium városában, amikor őszi viharok idején besikoltott a szél az évszázados tanári épületek kéményén és ő mint törékeny kis fiatal asszony a gyermekei bölcsője fölé hajolt. Nagy és szent titkok ezek, amelyeket egy küzdelmes élet értelt igazsággá. A mindnyájunk igazságává.

(Cs. E.)

* Dóczyiné Berde Amál azért tartózkodik városunkban, mert az Ujságró Klubban képkiallítást rendez, amelynek megnyitása április 14-én, vasárnap lesz.

Hogyan védjük gyermekeinket a járvány ellen?

Nem azt értjük a „megvédés” alatt, hogy az itt elmondott tanácsok betartásával soha nem kap egy gyermek sem járványos betegséget — hiszen el sem képzelhető, milyen sok az ok és alkalom arra, hogy a járvány terjedjen, — de gondos, elővigyázatos szabályok betartása nagyon sokszor megakadályozhatja és ha mindenki higiénikusan nevelné a gyermekeket, nagyon csökkenne a gyermekmegbetegedések száma.

Családokban, ahol több gyermek van, — mindenütt ügyelnek arra, hogy minden gyermeknek külön asztalkendője, pohara, fogkefeje, evőeszköze legyen. Ahol ez anyagi okokból kivihetetlen, ott legalább is mossák meg ezeket a tárgyakat, mielőtt egyik, a másik után használná. Hiába testvérek és egy családban élők, sem sértőnek, sem szeretetlenségnek nem szabad a gondolatot találni, hogy lehet már beteg az egyik, amikor a másik még egészséges és a legkönnyebben átplántálhatja a bajt egyik a másikra... Ha megszokják a családban a felületes és minden higiénia nélküli szokásokat, az iskolában — és később felnőtt korban is gyakorolják azokat, — ezzel aztán könnyen szereznek nemcsak heveny-bajokat, hanem olyan súlyos fertőzéseket is, amelyek miatt egész életükön át sínylődhetnek, sőt korai halálukat is okozhatják.

Az is nagyon rossz szokás, ha az ágy-neműt, — több gyermekét — egy ágyba vetik be és este, amikor szétosztják, ahogy jön, oda teszik. De meg kell tiltani az egymás ruháinak (sapka, kalap, szetter, stb.-nek) a csereberélését is. Évekig tartó hajbetegség vagy bőrbetegség nem egyszer volt következménye a barátságos próbálgatásoknak, ha járványról nem is beszélünk.

Mindennél fontosabb azonban az, hogy a gyermekek öntudatos tudjanak tiltakozni az ellen, hogy akár más gyermekek, akár felnőttek megcsókolják őket. A szájon csókolást pedig soha senkitől se tűrjék. Általában még a családban is jó mérsékelni ezt a szeretetnyilvánítást, hiszen annak olyan sok más módja van!

Nagyon szükséges és elengedhetetlen szabály az, hogy az étkezések előtt, vagy ha pénz-zel jár a gyermek és a felnőtt, — mosson kezet. A pénz, a legnagyobb járványterjesztő! Továbbá rá kell nevelni a gyermekeket arra, hogy szüleik távollétében máshol ne egyenek, az utcai fagyaltosoktól, cukorkaárusoktól ne vásároljanak. Hányszor lehet látni, hogy a piszkos pénzt együtt szorongatják a kezükben a cukorral vagy a fagyaltos ostyával... Jól kimelegedve szopogatják a fagyaltot és másnap a szegény édesanya törheti a fejét, hogy a gyermek honnan szerezte a tüzóstoroklobbot.

Járványos időben ne engedjük a gyermekeket a játszótérre. A barátkozás rendszeresen nem azzal kezdődik a kicsinyek között, hogy bejelentik egymásnak, ha otthon járványos beteg van, hanem a „hazulról” elhozott babával vagy labdával rég kijátszották magukat, amikor a nőrsz vagy dada végre tudomást szerez arról beszélgetés közben, hogy jobb lett volna nem egytűvé engedni a gyermekeket...

Amennyire kötelesek vagyunk a sajátunkat védelmezni a baj ellen, épp oly lelkiismeretlenség a mások iránti közömbösség, felületesség vagy hanyagság. Arra is volt példa, hogy a számarhurutos gyermeket látogatába vitték az egészségeshez csak azért, hogy „nézze meg a „babát!” Erre a látogatásra azután a „baba” hónapokig tartó szenvedéssel fizetett rá!

Végre az állatokkal való túlságos barátkozás sem engedhető meg. A gyermek képes arra, hogy a kenyerebből harap, majd a kuttyájának nyújtja és ha az is harapott egyet, ismét ő folytatja... Tudok olyan nagy szeretetről, amikor a két éves kis baba a farkaskutya tányérjából szedegette ki a tejes zsemlyét egy óvatlan pillanatban... Elképzelhető, hogy a gyomor- és bélhurut ilyen esetek után természetesen bekövetkezett.

Szóval: a tisztaságot és óvatosságot sohasem lehet eléggé tanácsolni...

Horváth Árpádné.

Levelesláda

Két olyan levél érkezett hozzánk a napokban, amelyekre kedves olvasóinkat kérjük fel, hogy élettapasztalataik szerint válaszoljanak. Minden levelet eljuttatunk a kérdezősködőhöz, azokat a válaszokat pedig, amelyekből mindenki okulhat, le fogjuk közölni. Kérünk tehát minél több és minél őszintébb hozzászólást.

I.

Nyolcéves kislányomat nem tudom leszoktatni a hazudozástól. Kisebb korában nem volt meg benne ez a rossz tulajdonság — pár év óta tapasztalom csak nála, de néha nagyon komolyan gondolkodóba ejt. Nem tudom, vajon nem túl erős fantáziája okozza-e? Pedig szigorú vagyok hozzá — és erősen bünteti nevelő kisasszonya is. Mit tegyek? Választ kérek az „Otthon” rovatban, „Édesanya” jelígre.

II.

Kedves Rovatvezető! Egy boldog menyaszony kér tanácsot öntől olyan kérdésben, amelyet nem tudunk eldönteni, pedig az egész családom tőri rajta a fejét. Május végén lesz az esküvő és nem tudom milyen ruhában esküdjem. Fehérben, mirtusszal, színes kosztumban, utcai kalappal, vagy talán az lesz a legelegánsabb, ha fekete ruhában nagy kalappal esküszöm? Kérek sürgős választ. Sok szeretettel „Louka”.

KÖZGAZDASÁG

Új törvényjavaslat a bűnös nyereszkedés ellen

A kormány 55 leiben maximálta a finom gyapju árát

Bucuresti. Saját tud. Kedd este az ipar- és kereskedelmi minisztériumban összeült a kormány gazdasági bizottsága Tatarescu elnöke alatt. A bizottság Sassu földművelésügyi miniszter javaslatára jóváhagyták a zab, az árpa, a búza, a főzelékfélék és az ezekből való készítmények kivitelének felszabadítására vonatkozó intézkedéseket. Az ipar- és kereskedelmi miniszter ezután ismertette a cement maximálására vonatkozó intézkedéseket, amelyeket a bizottság szintén jóváhagyott.

Majd ugyancsak Manolescu-Strunga bemutatatta a bizottságnak a bűnös nyereszkedés elleni törvényt (az úgynevezett spekulatív törvény) módosított szövegét, amely gyors intézkedése-

ket tesz lehetővé a bűnös nyereszkedés megfékezésére. Ezeket az intézkedéseket közvetlenül az ipar- és kereskedelmi miniszter fogantatja. Az üzérkedőktől meghatározott árak mellett elkobozzák áruikat és az áru értékének öt százalékáig menő bírsággal és hat hónapig terjedhető elzárással sújtják őket. A törvény módosított szövege szerint, amelyet szerdán nyújtottak be a parlamentnek.

A gazdasági bizottság végül megállapította az új termésre nézve a finom gyapju árát 55 leiben kilogrammonként. Ezt az árat veszik alapul azon tárgyalások során, amelyeket az állam fog folytatni a posztógyárakkal, a hadsereg számára való megrendeléseknel.

Áruforgalmi értékadó helyett átalányösszeget ajánlottak fel a városnak a oluji kereskedők

Cluj. Saját tud. Hírt adtunk már arról, hogy a helyi interimár-bizottság a többi városok példájára bevezette a városba érkező és az innen kiszállított áruk után a kétezrelékes értékadót. Ez ellen a városi illeték ellen az özszes gazdasági érdekeltségek emlékiratban tiltakoztak és miután tiltakozásuknak nem volt meg a kellő eredménye, a vonatkozó városi szabályrendeletet a helyi revíziós bizottsághoz megfellebbezte.

Azonban itt sem volt több szerencsésük. A bizottság a fellebbezést visszautasította és így a szabályrendelet jogerőre emelkedett. Az értékadó szedését már a jövő hónapban életbe akarja léptetni a városi tanács. Valószínűleg azonban erre nem kerül sor, mert a kereskedelmi érdekeltségek és a városi tanács között egyezkedési

tárgyalások indultak meg. Az Iparkamara elnöksége a napokban felkereste Draganu interimár-bizottsági elnököt és kijelentette, hogy amennyiben a tanács a kereskedőket zaklató értékadót nem lépteti életbe, úgy hajlandók ehelyett havi átlagösszeget fizetni. Az elnökség havi hatvanezer leit ajánlott fel, amit a tanácstól el is fogadott.

Most az Iparkamara azon a terven dolgozik, hogy ezt a havi hatvanezer lei átalányösszeget a különböző gazdasági érdekeltségektől milyen arányban szedje be. Ennek a keresztülvitele nehézségekbe ütközik, mert az Iparkamara semmi szankciót nem léptethet életbe azok ellen a kereskedők ellen, akik az átalányösszeget kifizetését megtagadják.

Tizenkétmillió leles költségen sugár-utat építenek Sätmaron

Sätmar. Saját tud. A város vezetősége nagyszabású tervet dolgozott ki. A főteret az álmással sugárúttal akarják összekötni, amelyet mintegy hatszáz méteren kellene megépíteni. A munkálatok tizenkétmillió leibe kerülnének.

Az új sugárút egészen más külsőt adna Sätmar arculatának. A Traian-utca és a Ferdinand-út sarkán épül az új megyeháza, amely a sugárút révén szép perspektívát kapna. A városháza pedig négy utcára nyílna. A terv szerint a sugárút vonalán üzletsort létesítenének. Egy emeletes házat a városnak meg kell vásárolnia és lerombolnia. A római katolikus püspökségtől 800 négyzetméternyi területet kérnek. Dr Pogajias János prefektus és dr Chereches János polgármester küldöttségileg keresték fel Fiedler István megyéspüspököt, akivel a püspöki kert átszeléséről tárgyaltak. A megyéspüspök kilátásba helyezte, hogy a kérdéses területet díjmentesen adja át, cserében viszont bizonyos előnyöket kér a püspöki kert többi részét illetően, továbbá a plébánia épületének jogi helyzetét kívánja tisztázni. Amint értesültünk, dr Chereches polgármester nemrég Bucurestiben a tervezetet bemutatta az illetékes minisztereknek is, akik legmesszebbmenő támogatásukat ígérték. Az új sugárút költségeit kölcsönrel akarják fedezni.

Piaci és terményárak:

Carei. Saját tud. Búza 390—400, árpa 270—280, zab 270—280, rozs 300—310, tengeri 210—220, tökmag 470—480, napraforgó 300—310, köles 300—310, lucernamag 40, lóheremag 30—32 lei. Nullás liszt 8, kenyérliszt 6,50, tengeri liszt 3 lei kilogrammonként. Husárak: sertésus 22, zsirszalonna 34, füstös szalonna 30, hárj 36, zsír 40, marhahus 12, borjúhús 14, bányahús 14, kolbász 38 lei. A vágómarháért 8—9 leit, a sovány sertésért 22—23 leit, a kövérért 18—20 leit ígérték.

Timisoarai piac: búza 380—390, tengeri 205—207,50, árpa 280—290, zab 270, korpá 235, heremag (kg.) 30 lei.

Cluj. Saját tud. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalos árfelvétele szerint a piaci árak a következők: I. osztályú marhahus 16 lei, II. osztályú 12, szopóborjú 30, sertés 29, bány 24, sonka 80, füstölt szalonna 42, zsír 40, hárj 36, vaj 70, tejföl 40 lei kilogrammonként. Paszuly 4 lei, főzöliszt 7,85, egységes 7,35, barna liszt 5,40, len-cse 19, szárazhorszó 17, méz 38, tojás 1,50, rizs 30, fehérkenyér 6,50, félbarna 5,50, burgonya 2, hagyma 8, nyerskáposzta 8, savanyukáposzta 2, murek 8 lei kilogrammonként. A gabonaművek ára a következő: búza 445, rozs 355, tengeri 250, árpa 325, zab 345 lei métermázsánként.

Mejjelentek a malomellenőrzők a carei malmokban. Saját tud. A zälauai pénzügyigazgatóság távirati rendeletben értesítette a carei állami adóellenőri hivatalt, hogy a buza- és rozsliszt 0,25 leies fogyasztási adója életbelépett. A rendelkezés értelmében hétfőtől kezdődőleg Carei összes malmaiba egy-egy pénzügyi ellenőrző közeget küldtek ki, akik a malomból elszállított liszt mennyiség kilója után 0,25 leies fogyasztási adót vetnek ki és azt nyomban bevételezik.

Japán a mukdeni ütközet évfordulóját ünnepli.

Káprázatos ünnepségekkel emlékeztek meg Tokióban az orosz—japán háború egyik legfontosabb ütközetének, a mukdeni csatának harmincadik évfordulójáról. Tokió főutcáján, a Ginzán több ezer főnyi ünneplő és ujjongó tömeg vonult fel.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 le, vastagabb betűvel 6 le. Legkisebb apróhirdetés ára 30 le. (Az állástheresőknek 33 százalékos kedvezmény), Cluj a kiadóban 10 le.

Adás-vétel

Őszi (francia) barack események kaphatók dr Kaczián Kálmán gyümölcsösében. Oradea, dr Ciordas utca 46.

Eladó magánház

háromszobás, fürdő- és előszobás lakással, virágos udvar és gyümölcsös kerítéssel. Oradea, Str. Moldova 44.

Eladó

elsőrangú irárkás fekete rövid zongora és rézüst katlannal. Oradea, Strada Simeon Stefan No. 9.

2 + 1 hálózati rádió, lisztos láda, gyermek-kocsi jutányosan eladó. Str. Averescu 35.

Keresek

kerti vasasztalt. Ugyanott eladó gyönyörű király-pálma parkirozáshoz. Oradea, Strada Strambă No. 2.

Strand közelében

5 hold gyümölcsös 2 vagy 3 parcellában eladó. Bővebbet: Székely virágüzlet, Oradea, Boulevard Regele Ferdinand No. 26.

Alkalmazás

Középkorú független intelligens szakácsnő keresek. Parochia rom. cat. Carei, Jud. Sälaj.

Különféle

Legjobban,

legolcsóbban köszörül borotvát, ollót, hajvágo gépet ifj. Kelemen köszörülde Oradea, Piața Mihai Viteazul.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Lakás

Kétágyas

butorozott szoba, vilány és fürdőszoba használatlalt olcsón kiadó. Str. dr Aurél Lazar No. 11. ajtó 5.

Kétszobás

udvari lakás folyosóval május 1-re kiadó. Str. Ciorogariu No. 41.

Butorozott szoba

tiszta, tagas, egy vagy két személy részére kiadó. Oradea, Str. Leagánului No. 2.

Egyszobás,

előszobás lakást, melék helyiségekkel keresek a központban. Ajánlatok „Lakas” jelgére kiadóba keretnek.

Academia-utca 4.

2 szoba előszobával, butorozva, kiadó.